

NACIONALINĖS TEISMŲ ADMINISTRACIJOS

2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2021 m. vasario 26 d., NR. 3R-401-(1.2)

Vilnius

**LIETUVOS
TEISMAI**

TURINYS

VADOVO ŽODIS	3
I SKYRIUS. STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS	4
II SKYRIUS. 2020 M. VEIKLOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS	7
III SKYRIUS. ŽMONĖS	9
IV SKYRIUS. TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ IR KOMISIJŲ APTARNAVIMAS	10
V SKYRIUS. NTA INICIATYVOS IR ATSTOVAVIMAS TEISMAMS	15
VI SKYRIUS. ASMENS DUOMENŲ APSAUGA.....	17
VII SKYRIUS. VISUOMENĖS INFORMAVIMAS.....	19
VIII SKYRIUS. TEISMŲ APRŪPINIMAS.....	20
IX SKYRIUS. VIEŠIEJI PIRKIMAI	22
X SKYRIUS. TEISMŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ PLĖTRA.....	23
XI SKYRIUS. VIDAUS AUDITAS.....	24
XII SKYRIUS. KOKYBĖS SIEKIS.....	25
XIII SKYRIUS. TARPTAUTINIAI PROJEKTAI.....	26
XIV SKYRIUS. MOKYMAI IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS	28
NTA 2021 M. VEIKLOS PRIORITETAI	29

VADOVO ŽODIS

Nacionalinė teismų administracija (NTA), kaip ir visos Lietuvos bei pasaulio institucijos, praeitais metais savo strateginių tikslų siekė ir užsibrėžtus prioritetus įgyvendino sudėtingomis koronaviruso pandemijos (COVID-19) sąlygomis. Daugelio įstaigos veiklų pobūdis ir rezultatai kito dėl atsiradusių ir keliskart pasikeitusių apribojimų: kai kurių tradicinių veiklų teko atsisakyti (pvz., neįvyko kai kurie susitikimai, komunikacijos projektai), o jas keitė nauji ir skubūs darbai (pvz., rekomendacijų organizuojant teismų darbą rengimas, bendradarbiavimas su instituciniais partneriais siekiant sklandžiai įgyvendinti pokyčius dėl pandemijos teismų veikloje, asmens higienos, apsaugos priemonių pirkimas teismams) ar alternatyvios veiklos (pvz., padaugėjo nuotolinių mokymų, teismų savivaldos institucijų veikla pradėta organizuoti nuotoliniu būdu). Nepaisant šių veiksmų, NTA specialistams pavyko sklandžiai aptarnauti teismus, teismų savivaldos institucijas, rūpintis teismų darbo sąlygomis ir į teismus besikreipiančių žmonių interesais.

COVID-19 nesutrukdė suorganizuoti net ir Visuotinio teisėjų susirinkimo: jis pirmąkart buvo vykdytas nuotoliniu būdu – tai pareikalavo didžiulio visos teismų bendruomenės susitelkimo bei inovatyvių sprendimų informacinių technologijų (IT) srityje. Būtent šios srities specialistų pastangomis buvo sukurtos ir palaikytos nuotolinio darbo visoje teismų sistemoje galimybės.

Naujus metus NTA pasitiko džiaugdama, kad pavyko pradėti įgyvendinti ir tęsti teismų veiklos gerinimo projektus, subalansuoti, tiksliai panaudoti ir paskirstyti teismų asignavimus, buvo pasistūmėta antikorupcinės veiklos ir teismų optimizavimo srityse, net ir užgriuvus papildomoms veikloms IT srityje, ir toliau plėtotos teismų elektroninės paslaugos.

Šimtai valandų ginant teismų interesus tarpinstituciniuose ir tarptautiniuose susitikimuose, sunkiai suskaičiuojama aibė paruoštų dokumentų ir kruopštus įsiklausymas į teismų ir jų lankytojų poreikius – tai NTA darbuotojų darbai, su kuriais kviečiu susipažinti šioje ataskaitoje.

Nacionalinės teismų administracijos direktorė
Natalija Kaminskienė

I SKYRIUS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

NTA 2020 m. strateginiai tikslai:

- 1) kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas;
- 2) plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas bei aptarnavimo kokybę įgyvendinant projektus.

Šiems strateginiams tikslams įgyvendinti 2020 m. NTA vykdė 5 ilgalaikes, tęstines programas, finansuojamas iš valstybės biudžeto lėšų ir pajamų įmokų bei 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų, taip pat pradėjo vykdyti 1 terminuotą programą, skirtą 2014–2021 metų EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų finansuojamos programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ projektams įgyvendinti.

1 strateginis tikslas. Kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas					
Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir patvirtintų asignavimų panaudojimas					
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
01 001	Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas	4547	4547,8*	4547,1	100
01 002	Teismų centralizuotas aprūpinimas	2125	2255**	2212,3	98,1
01 003	Teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimas	363	349,1***	340	97,4
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-
Iš viso		7035	7151,9	7099,4	99,3

*NTA įsikėlė nepanaudotas pajamų įmokas iš 2019 m., tačiau 2020 m. nesurinko visų planuotų pajamų įmokų už 2020 m.

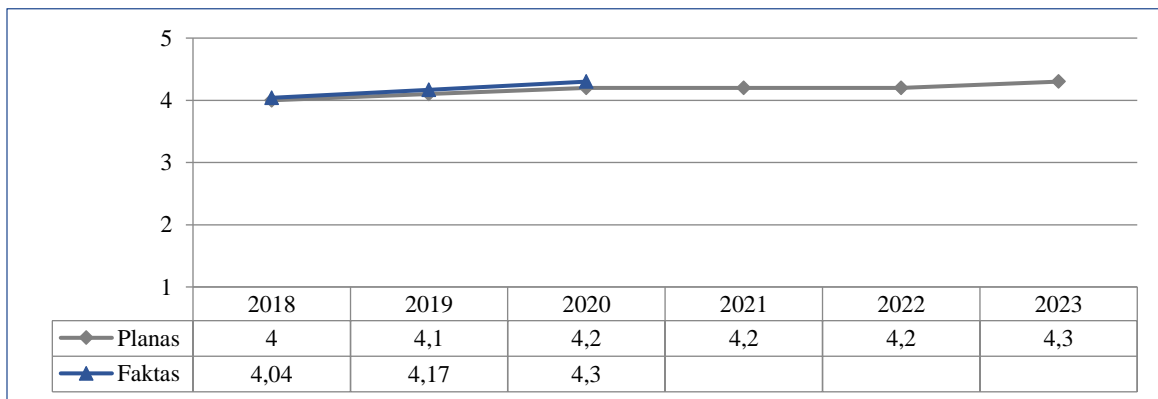
** Programoje „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ NTA pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gegužės 6 d. nutarimo Nr.458 „Dėl lėšų skyrimo“ priedą buvo skirta 130 tūkst. eurų valstybės vardu pasiskolintų lėšų 2 teismams šiems investavimo objektams: Telšių apylinkės teismo Telšių rūmų pastato ekspertizei ir projektavimui bei Vilniaus apygardos teismo patalpų remontui.

*** 2020 m. įvyko NTA asignavimų perskirstymas tarp programų. Programoje „Teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimas“ dėl šalyje paskelbto karantino ir nustatytų reikalavimų, susijusių su COVID-19 situacijos suvaldymu, neįvykus suplanuotiems tarptautiniams mokymams ir planuotoms komandiruotėms, 15

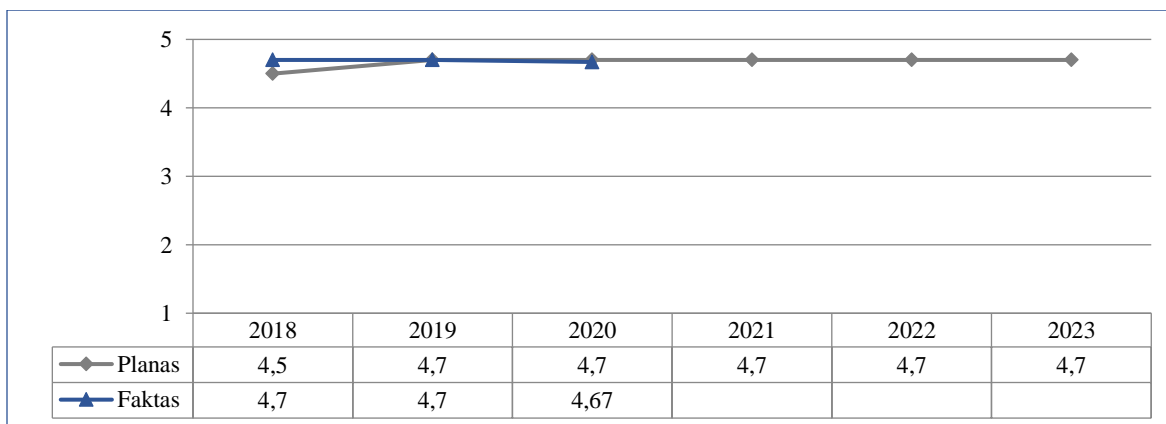
tūkst. eurų sutaupyto valstybės biudžeto asignavimų išlaidoms buvo perkelta į programą „Teismų informacinių sistemų aptarnavimas ir plėtra“. Taip pat Mokymo centras įsikėlė nepanaudotas pajamų įmokas iš 2019 m., tačiau dėl šalyje paskelbtos ekstremalios situacijos ir karantino atšaukus Mokymo centre planuotus vykdyti mokymus / renginius, nesurinko visų planuotų pajamų įmokų už 2020 m.

2020 m. ataskaitinio laikotarpio pabaigoje NTA kartu su Mokymo centru turėjo 674,7 tūkst. eurų mokėtinų sumų, kurių apmokėjimo terminas buvo suėjęs. Programoje „Teismų savivaldos aptarnavimas ir veiklos užtikrinimas“ mokėtina suma teisėjų valstybinėms pensijoms sudarė 460,9 tūkst. eurų. NTA kartu su Mokymo centru mokėtina suma darbo užmokesčiui siekė 169,7 tūkst. eurų. Programoje „Teismų centralizuotas aprūpinimas“ mokėtina suma už teismų paskirtas teismo psichiatrijos ir psichologijos ekspertizes civilinio proceso ypatingosios teisenos bylose sudarė 36,9 tūkst. eurų.

Atsižvelgiant į NTA paskirtį ir veiklos pobūdį, strateginio tikslo „Kokybiškai aptarnauti teismus ir teismų savivaldos institucijas“ efekto vertinimo kriterijų pasiekimas vertinamas remiantis teismų, teismų savivaldos institucijų ir komisijų atstovų / narių kasmetėmis apklausų anketomis, kuriose NTA teikiamos paslaugos ir aptarnavimas vertinami pagal 1–5 balų skalę. Teismams teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybės balai – planuoti ir faktiniai rezultatai – atsispindi toliau pateiktoje diagramoje:

Kaip matyti toliau pateiktoje lentelėje, teismų savivaldos institucijoms ir komisijoms teikiamų paslaugų ir aptarnavimo kokybės balai (planiniai ir faktiniai) – panašūs į teismų aptarnavimo balus:

2 strateginis tikslas. Plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas bei aptarnavimo kokybę įgyvendinant projektus

Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Patvirtintas asignavimų planas	Patikslintas asignavimų planas	Faktiškai panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų patikslintame plane, dalis (proc.)
1	2	3	4	5	6
02 001	Teismų informacinių sistemų aptarnavimas ir plėtra	1130	1309*	1287,6	98,4
02 003	Teismų pastatų statyba ir rekonstrukcija	1217	1053*	742,1	70,5
02 004	Tarptautinių projektų įgyvendinimas	2441	1068**	803,2	75,2
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		2074	701	682,8	97,4
Iš viso		4788	3430	2832,9	82,6

* 2020 m. įvyko NTA asignavimų perskirstymas tarp programų ir investicijų projektų. 164 tūkst. eurų turto investicijoms iš programos „Teismų pastatų statyba ir rekonstrukcija“ ir 15 tūkst. eurų išlaidoms iš programos „Teisėjų ir teismų personalo kvalifikacijos kėlimas“ buvo perkelta į programą „Teismų informacinių sistemų aptarnavimas ir plėtra“.

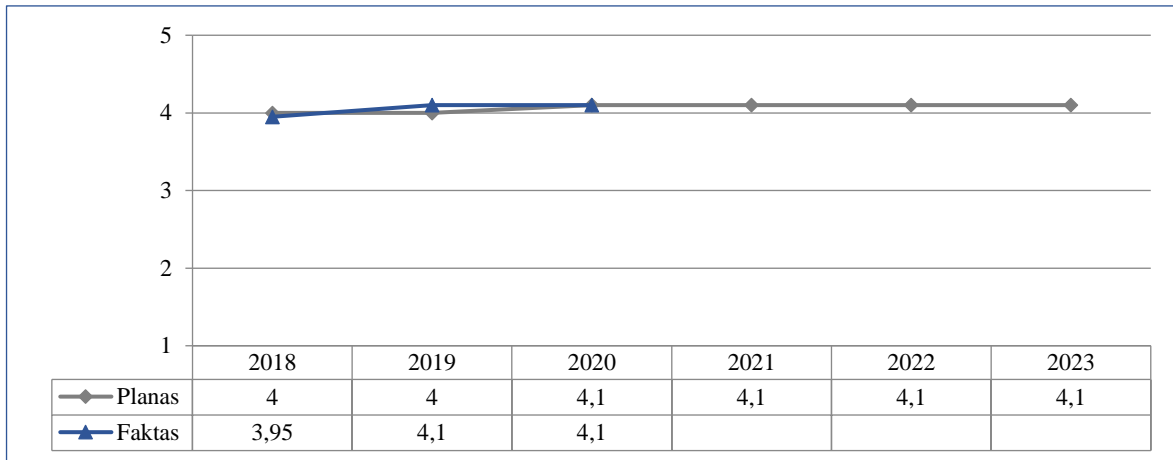
**Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės lapkričio 4 d. nutarimu Nr.1228 ir gruodžio 2 d. nutarimu Nr.1347 programos „Tarptautinių projektų įgyvendinimas“ ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos investicijoms buvo sumažintos 1373 tūkst. eurų.

Programoje „Teismų pastatų statyba ir rekonstrukcija“ liko nepanaudota 310,9 tūkst. eurų lėšų turtui įsigyti. Valstybės investicijų projekte „Vilniaus regiono apylinkės teismo Ukmergės rūmų pastato Ukmergėje, Deltuvos g. 17A, statyba“ rangovas netinkamai vykdė statybos rangos darbų sutartį, todėl 2020 m. gegužės 21 d. rangos sutartis buvo vienašališkai nutraukta ir pradėtas naujas viešojo pirkimo konkursas rangovui parinkti. Rangovo konkursas įvyko tik iš antro karto ir laimėtojas paskelbtas tik gruodžio pabaigoje, o sutartis sudaryta jau 2021 m. sausio mėn., todėl darbų vykdymas ir atsiskaitymas už juos persikėlė į 2021 metus.

Programoje „Tarptautinių projektų įgyvendinimas“ liko nepanaudota 264,8 tūkst. eurų išlaidoms. Dėl ilgesnio, negu buvo planuota, pasirengimo 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ programos įgyvendinimui patirtas mažesnis, nei planuotas, pirkimų poreikis. Taip pat dėl šalyje paskelbtos ekstremalios situacijos ir karantino neįvyko planuotos komandiruotės į užsienio šalis ir nebuvo organizuoti vizitai Lietuvoje.

Vadovaudamasi Teismų įstatymo 124 straipsnio 2 dalies 8 punktu, NTA kuria ir įgyvendina bendrosios teismų informacinės sistemos strategiją. Atsižvelgiant į NTA paskirtį ir veiklos pobūdį, strateginio tikslo „Plėtoti informacinių technologijų panaudojimą teismuose ir gerinti teismų darbo sąlygas bei aptarnavimo kokybę įgyvendinant projektus“ efekto vertinimo kriterijaus pasiekimas vertinamas remiantis teismų informacinių

technologijų administratorių kasmetėmis apklausų anketomis, kuriose NTA teikiamos paslaugos ir aptarnavimas vertinami pagal 1–5 balų skalę. Su NTA valdomų teismų informacinių sistemų administravimu susijusių teismų informacinių technologijų administratoriams teikiamų paslaugų kokybės balų (planinių ir faktinių) kaita matoma toliau pateiktoje diagramoje:

II SKYRIUS 2020 M. VEIKLOS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

2020 m. buvo išsikelti 5 veiklos prioritetai, kuriuos buvo siekta įgyvendinti NTA atliekamais darbais.

1. Pradėti valstybės investicijų projekto „Vilniaus mieste veikiančių teismų pastato Vilniuje, Šeimyniškių g. 28, statyba“ pastato statybos darbus.

Objekto rangos darbų viešasis (tarptautinis) pirkimas buvo nutrauktas Vyriausybei neskyrus reikiamo finansavimo, tačiau priimti sprendimai šį projektą perduoti įgyvendinti VĮ Turto bankui: projektas buvo įtrauktas į Finansų ministerijos patvirtintą 10 metų prioritetinių valstybės projektų sąrašą.

2. Pradėti įgyvendinti 2014–2021 metų Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų finansuojamos programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ projektus.

Pradėtas įgyvendinti šios programos projektas *Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose*, kuriame:

- parengta trijų studijų parengimo viešojo pirkimo dokumentacija,
- atlikti įvairūs su savanorių tarnybos plėtimu susiję darbai,
- suorganizuoti 5 tarptautiniai nuotoliniai susitikimai su Norvegijos ekspertais,
- kurtas projekto viešinimo tinklalapis,
- pradėti 3 teismų infrastruktūros modernizavimo darbai.

Partnerio teisėmis pradėtas įgyvendinti projektas *Teisingumo grandinės darbo kokybės gerinimas ir kompetencijų stiprinimas, siekiant apsaugoti smurto šeimoje ir dėl lyties aukas*, kuriame parengta teisinio reguliavimo smurto artimoje aplinkoje studijos parengimo paslaugų viešojo pirkimo dokumentacija.

3. Stiprinti antikorupcinę kultūrą teismų sistemoje (atsparumas, skaidrumas, atvirumas).

2020 m. atlikti svarbiausi antikorupcinės veiklos veiksmai:

- su korupcijos prevencijos veikla (įskaitant kovos su korupcija programos projektų ir jų pakeitimų rengimą) susijusios funkcijos pavestos NTA Antikorupciniai komisijai: parengtas komisijos darbo reglamentas,

kuriame įtvirtinti antikorupcinės komisijos uždaviniai ir funkcijos, komisijos narių teisės ir pareigos, reglamentuojami komisijos darbo organizavimo ir veiklos kontrolės klausimai;

- **atlikta NTA ir Mokymo centro darbuotojų apklausa**, skirta darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksui nustatyti, ir aplinkos analizė bei vykdytų korupcijos prevencijos priemonių vertinimas;
- **nuspręsta rengti šakinę teismų sistemos korupcijos prevencijos programą** (ji turi būti patvirtinta iki 2021 m. pabaigos), parengtas pirminis šios programos projektas;
- teismuose atlikta apklausa dėl vykdomos korupcijos prevencijos veiklos, kurios pagrindu išskirtos teismuose vykdomos **korupcijos prevencijos veiklos stiprybės, silpnybės, grėsmės ir galimybės**;
- Teisėjų tarybos nutarimu **patvirtinta naujos redakcijos korupcijos pasireiškimo tikimybės teismuose nustatymo metodika**, kurios projektas derintas su teismais ir kurią rengiant konsultuotasi su Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT);
- nustatytos NTA **didelės korupcijos pasireiškimo tikimybės veiklos sritys** (NTA Antikorupcinė komisija šių sričių antikorupcinį 2020 metų vertinimą atliks 2021 m. pradžioje);
- peržiūrėtas ir kaip tinkamas įvertintas teisinis NTA **antikorupcinio vertinimo tvarkos reguliavimas**;
- STT atlikus korupcijos rizikos analizę bylų paskirstymo ir kolegijų sudarymo srityse ir įgyvendinant jos rekomendacijas, parengtas naujos redakcijos **Bylų paskirstymo teisėjams ir teisėjų kolegijų sudarymo taisyklių aprašo projektas**, vykdomi Lietuvos teismų informacinės sistemos (LITEKO) modernizavimo darbai, kuriuos užbaigus pradės veikti naujas Bylų skirstymo modelis;
- imtasi priemonių, kad **į viešųjų ir privačių interesų derinimo teismuose problematiką bylų paskirstymo procedūroje būtų tinkamai atsižvelgta naujajame Privačių interesų registre (PINREG)**.

4. Testi teismų veiklos optimizavimo iniciatyvas.

Atstovaudami Teisėjų tarybos (TT) ir teismų interesams NTA specialistai:

- **peržiūrėjo teismų funkcijas**: parengė pasiūlymus, teikė teisinę išvadą dėl teismams nebūdingų funkcijų atsisakymo ir teismuose gaunamų smulkesnių ginčų skaičiaus sumažinimo – siekta didesnių galimybių teismams kokybiškai spręsti sudėtingesnes bylas;
- siekė administracinių nusižengimų **bylų perdavimo nagrinėti ne teismo tvarka** ir rūpinosi administracinių ginčų nagrinėjimo nepriklausomose kolegialiose ikiteisminėse institucijose plėtra;
- rūpinosi **efektyvesniu teismams tenkančio darbo krūvio paskirstymu**: pateiktos teisinės išvados dėl teisingumo taisyklių tikslinimo, rašytinio proceso tvarkos plėtros (siekta supaprastinti bylų nagrinėjimą, tolygiau paskirstyti bylų nagrinėjimo krūvius tarp skirtingų instancijų teismų);
- ieškodami optimalaus krūvio vieneto, darbų apkrovos teismuose vienodinimo galimybių atliko galimo **bylų sudėtingumo ir teisėjų darbo krūvio vertinimo** modelio analizę ir apibendrino **bylų perskirstymo tarp teismo rūmų** praktiką bei inicijavo galimų priemonių, sudarančių galimybę teismų vadovams **lanksčiau vykdyti bylų perskirstymą** ne tik tarp teismo rūmų, bet ir tos pačios pakopos teismų, svarstymą;
- bendradarbiaudami su Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba ir teismais, apibendrino pasiūlymus **ekspertinių tyrimų** srityje: siekta trumpinti bylų, kuriose skiriamos ekspertizės, trukmę, diskutuota apie ekspertizių poreikį ir jų apimtį bylose;
- inicijavo ir Teisingumo ministerijai perdavė siūlymą panaikinti Alytaus apylinkės teismo Lazdijų rūmus (perkeliant jų veiklą į Alytaus rūmus) ir Plungės apylinkės teismo Skuodo rūmus (perkeliant jų veiklą į Plungės rūmus).

5. Plėtoti teismų elektronines paslaugas.

Siekiant užtikrinti nenutrūkstamą teismų veiklą COVID-19 pandemijos metu **sukurta ir palaikoma galimybė teismų darbuotojams dirbti su LITEKO nuotoliniu būdu:**

- įsigyta papildoma vaizdo konferencinė įranga,
- pirktos įvairios programos ir licencijos,
- išplėstos sistemos ryšio galimybės.

Tam, kad **teismų infrastruktūros komponentai veiktų nuosekliai** ir kasdien būtų profesionaliai prižiūrimi (palaikomi), įsigyta daug paslaugų ir technikos:

- kompiuterių,
- vaizdo kamerų,
- daugiafunkčių įrenginių,
- komutatorių,
- LITEKO infrastruktūros valdymo priemonių ir daug dėmesio skirta LITEKO modernizavimui:
 - atnaujintas IBM saugyklų, archyvavimo sprendimo palaikymas,
 - atnaujinta virtualizacijos platformos infrastruktūra,
 - užtikrintas archyvavimo sprendimo palaikymas,
 - įsigytos integracijų sukūrimo paslaugos naujai Lietuvos teismų informacinei sistemai (LITEKO2),
 - derintos LITEKO integracijos su MVGDIS, TEISIS ir kt.,
 - nuolatos atnaujinti LITEKO naudojami klasifikatoriai.

Daugiau prioritetus įgyvendinančių kasdienių ir naujų darbų, su koronavirusu susijusių veiklų bei besikeičiančios pandeminės aplinkos iššūkių įveikimo būdų – kituose šios ataskaitos skyriuose.

III SKYRIUS ŽMONĖS

Atsižvelgdami į savo pagrindinį tikslą – padėti teismams užtikrinti teismų ir teismų savivaldos institucijų administracinę ir organizacinę veiklą – pastaraisiais metais vykdydami darbuotojų atrankas prioritetą teikėme darbuotojams, turintiems patirties teismų sistemoje. Tačiau 2020 m. šiek tiek keitėme strategiją rinkdamiesi ir kitų patirčių turinčius darbuotojus, stengėmės plėsti žinias ir kaupti patirtis kviesdami į NTA darbuotojus iš skirtingų sektorių: nuo valstybės institucijų, susijusių su teismų sistema, iki privataus sektoriaus darbuotojų.

2020 m. į NTA atėjo dirbti 11, išėjo 11 darbuotojų (2019 m. atėjo – 14, išėjo 12, 2018 m. atėjo – 10, išėjo – 14). 2020 metų pabaigoje NTA dirbo 76 darbuotojai, iš jų 39 valstybės tarnautojai ir 37, dirbantys pagal darbo

sutartis¹ (2019 m. 75 darbuotojai, iš jų 39 valstybės tarnautojai, 36 darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį; 2018 m. 71 darbuotojas, iš jų 41 valstybės tarnautojas ir 30 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį).

86 proc. NTA darbuotojų 2020 m. buvo **visiškai patenkinti arba iš dalies patenkinti darbu**: labiausiai darbuotojus motyvavo lankstus darbo grafikas ir galimybė savarankiškai planuoti darbus, kiek mažiau – atlyginimas, trečioji vieta teko galimybei dirbti įdomius darbus.

COVID-19 įtaka NTA darbui

Šie metai NTA buvo labai progresyvūs informacinių technologijų srities prasme. Iki 2020 m. kovo mėn. vidurio, kai Lietuvos Respublikos teritorijoje buvo paskelbtas karantinas, NTA darbuotojai beveik nedirbo nuotoliniu būdu (nuotolinio darbo galimybės buvo tik pradėtos diegti įstaigos veikloje). Tačiau įvedus karantiną iš esmės visiems NTA darbuotojams buvo sudarytos sąlygos dirbti iš namų ir darbuotojai puikiai persiorientavo į nuotolinį darbą bei užtikrino visų savo veiklų tęstinumą. Informacinių technologijų skyrius palaipsniui užtikrino galimybę darbuotojams jungtis prie NTA darbo aplinkos ir kitų sistemų, organizuoti posėdžius, dalyvauti susitikimuose nuotoliniu būdu, o Administravimo skyrius užtikrino teisinį reguliavimą nuotoliniam darbui ateityje. Visas nuotolinio darbo įgyvendinimas buvo atliktas per stebėtinai trumpą laikotarpį, o į antrą karantiną pereita labai sklandžiai. Svarbu ir tai, jog nuo šiol ieškodami **darbuotojų lankstaus nuotolinio darbo galimybes galime vertinti kaip vieną iš nepiniginės motyvacijos priemonių**.

Įdomu

- 2020 m. kvalifikaciją įvairiuose nacionaliniuose mokymuose kėlė 72 NTA darbuotojai, t. y. **82 procentai darbuotojų**¹ (2019 m. – 78 proc., 2018 m. – 75 proc.); NTA darbuotojai dažniausiai gilino savo specialiuosius ir profesinius gebėjimus, reikalingus jų funkcijoms vykdyti.
- Karantino metu **mažiau darbuotojų naudojosi atostogomis ir daugiau darbuotojų kėlė kvalifikaciją mokymuose nuotoliniu būdu**
- 2020 m. pabaigoje **NTA dirbo 20 vyrų ir 56 moterys** (2019 m. 19 vyrų ir 56 moterys, 2018 m. – 19 vyrų ir 52 moterys).
- NTA kolektyvo **amžiaus vidurkis – 41 m.** (2019 m. – 39 m.; 2018 m. – 39 m.).

IV SKYRIUS TEISMŲ SAVIVALDOS INSTITUCIJŲ IR KOMISIJŲ APTARNAVIMAS

Kaip ir kasmet, 2020 m. NTA dirbo siekdama užtikrinti sklandų teismų savivaldos institucijų ir komisijų aptarnavimą, ypač daug dėmesio buvo skirta Visuotinio teisėjų susirinkimo organizavimui. NTA specialistai per 2020 m. parengė 304 teismų savivaldos institucijų ir komisijų sprendimų projektus (2019 m. – 498) ir aptarnavo 90 posėdžių (2019 m. – 90).

¹ Neįskaičiuojami 3 darbuotojai, dirbantys tik projektuose, kurie nėra įskaičiuojami į bendrą NTA pareigybių sąrašą, bei vaiko priežiūros atostogose esantys darbuotojai.

Visuotinis teisėjų susirinkimas

NTA organizuoto Visuotinio teisėjų susirinkimo (VTS, Susirinkimas) naujoves ir iššūkius lėmė Lietuvos epideminės situacijos keliamos grėsmės. NTA pirmiausia analizavo galimas Susirinkimo organizavimo alternatyvas, teikė jas svarstyti Teisėjų tarybai, buvo parengtas ir su teismų bendruomene derintas VTS darbo reglamento pakeitimų projektas (anksčiau nuotolinis Susirinkimo pobūdis nebuvo numatytas). Priėmus sprendimą, VTS ir jo metu vykę **Teisėjų tarybos narių rinkimai pirmą kartą Lietuvos teismų istorijoje buvo organizuojami netradiciškai: rinkimus sudarytose rinkimų apygardose vykdė Teisėjų tarybos suformuotos rinkimų komisijos, juos pirmą kartą stebėjo visuomenės atstovai.** Naujas VTS ir Teisėjų tarybos narių rinkimų formatas taip pat lėmė poreikį apie jų įgyvendinimą aktyviau ir ne tik tradicinėmis formomis (kitokiomis nei iki tol organizuojant VTS) komunikuoti su teisėjų ir teismų bendruomene, organizuoti susitikimus (su teismų pirmininkais, komunikacijos specialistais, kancleriais, informacinių technologijų specialistais), bandomuosius nuotolinius prisijungimus. NTA specialistai rengė ir su kolegomis iš teismų minėtuose susitikimuose aptarinėjo ir ruošėsi taikyti keletą alternatyvių scenarijų, kuriuose buvo numatytos galimybės organizuoti VTS keliomis informacinių ryšių technologijomis (jei būtų serverio ar ryšio sutrikimų).

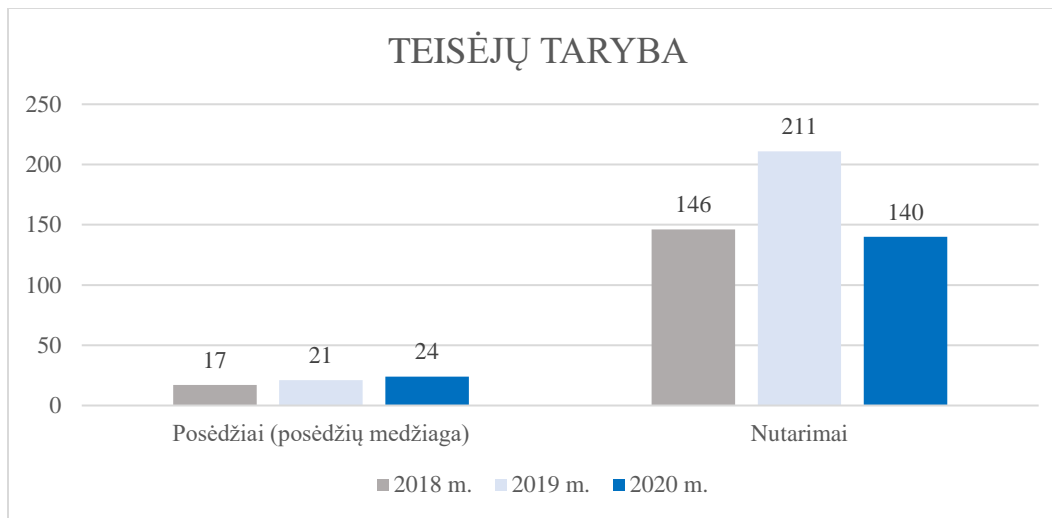
Naudojant vaizdo konferencijų įrangą buvo suorganizuoti du VTS: neeilinis – spalio 2 d. ir eilinis – lapkričio 3–6 d. Neeiliniame susirinkime buvo patvirtinta Teisėjų tarybos sudėtis ir pavienių jos narių rinkimo elektroniniu būdu tvarka, išrinkti eilinio susirinkimo pirmininkas ir sekretorius, naujos Teisėjų tarybos rinkimų balsų skaičiavimo komisija. Eiliniame keturias dienas trukusiame susirinkime buvo iškelti kandidatai į Teisėjų tarybą, vyko jų prisistatymai teisėjų bendruomenei, dešimtyje rinkimų apygardų buvo balsuojama, o paskutinę susirinkimo dieną buvo suformuota 17 narių Teisėjų taryba². Pirmajame Teisėjų tarybos posėdyje išrinkta nauja Teisėjų tarybos vadovybė.

Nauju būdu įvykęs VTS ir Teisėjų tarybos narių rinkimai padėjo užtikrinti Teismų įstatyme numatytu periodiškumu vykstantį teismų savivaldos institucijų atnaujinimą ir jų nepertraukiamą veikimą ekstremaliomis sąlygomis bei pademonstravo teismų sistemos susitelkimą ir sėkmingą bendradarbiavimą esant sudėtingoms aplinkybėms.

**LIETUVOS TEISMŲ SISTEMOS
APDOVANOJIMŲ KOMISIJA** posėdžiavo vieną kartą (2019 m. – 2, 2018 m. – 2) ir patarė Teisėjų tarybai apdovanoti **2 asmenis 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus teismų sistemai“.**

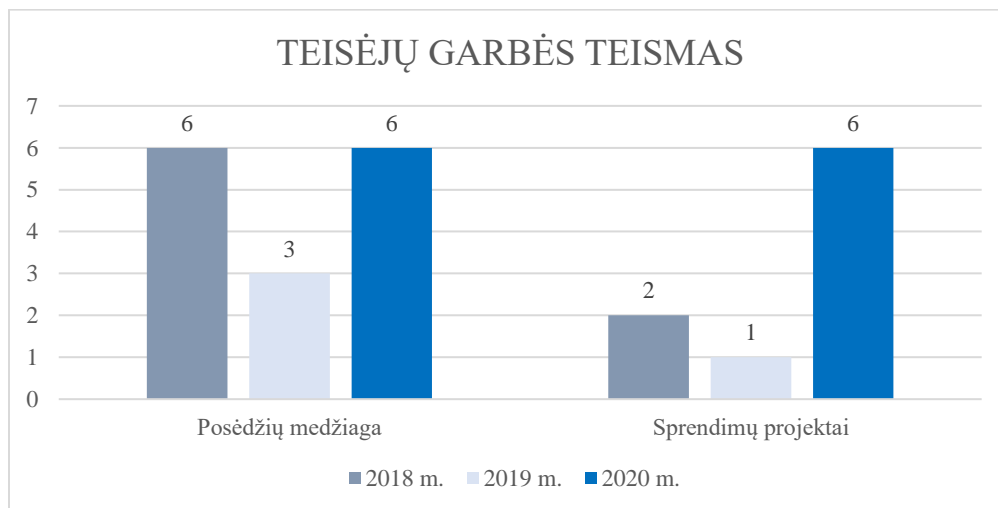
VTS metu **apdovanoti teismų sistemai nusipelnę asmenys:** 1-ojo laipsnio pasižymėjimo ženklai už nuopelnus teismų sistemai įteikti buvusiam Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjui Vytautui Masiokui ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėjai, buvusiai Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjai Janinai Stripeikienei; Teisėjų tarybos padėka įteikta NTA Teisės ir administravimo departamento direktorei Jelenai Vasilionokienei.

² 16 narių buvo išrinkti, o Sigita Rudėnaitė į Teisėjų tarybos sudėtį pateko pagal savo laikinai einamas Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko pareigas.

Iš 24 NTA specialistų suorganizuotų **Teisėjų tarybos** posėdžių 12 buvo eiliniai, 12 – neeiliniai (2019 m. – 12 eiliniai, 9 neeiliniai; 2018 m. – 11 eiliniai, 6 neeiliniai). Iš visų posėdžiuose priimtų nutarimų net 91 nutarimu buvo patarta Respublikos Prezidentui dėl teisėjų skyrimo, paaukštinimo, perkėlimo ar atleidimo iš pareigų; 2 – dėl atleidimo savo poelgiu pažėminus teisėjo vardą, 7 – dėl atleidimo savo noru.

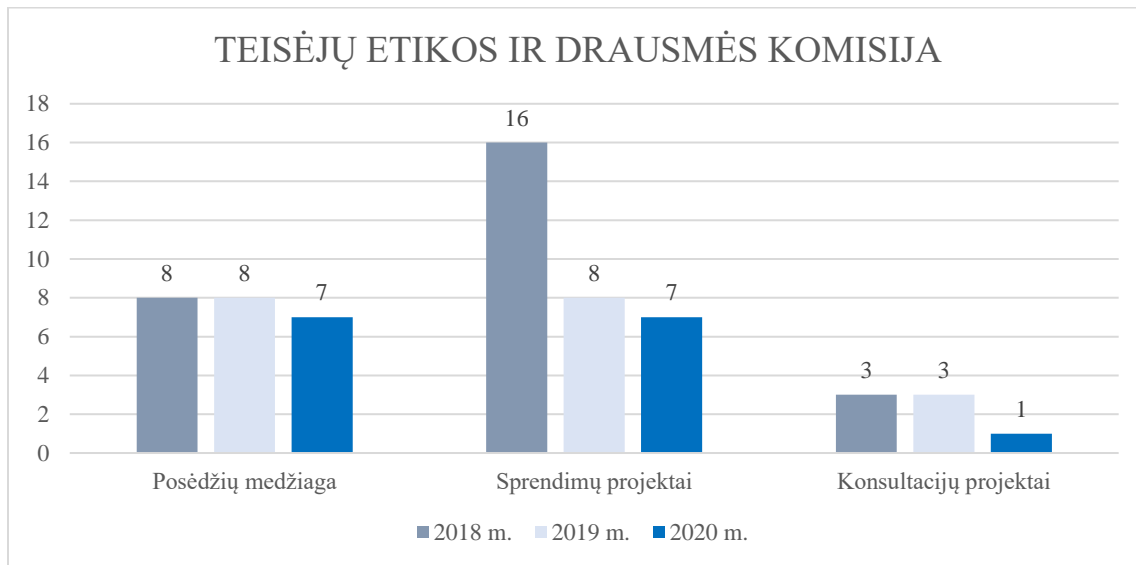
Taryba, kaip ir kasmet, svarstė visas Teismų įstatymo jos kompetencijai priskirtas sritis apimančius klausimus, greitai reagavo į aktualias problemas: nuolat teikė rekomendacijas bei jų atnaujinimus visų Lietuvos teismų vadovams dėl teismų darbo organizavimo COVID-19 laikotarpiu, kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimą dėl šios institucijos ketinimo atleisti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus pirmininkę, ragino Seimo narius nesiekti trumpalaikės politinės naudos teisminės valdžios menkinimo sąskaita, pakeitė ir pradėjo taikyti pakaitinių teisėjų atrankos tvarką.

2020 m. **Teisėjų garbės teismas (TGT)** iš viso išnagrino 3 Teisėjų etikos ir drausmės komisijos iškeltas drausmės bylas ir 3 prašymus dėl teisėjo garbės gynimo (2019 m. nebuvo išnagrinta nė viena drausmės byla, 2018 m. – 2 drausmės bylos). Visi 2020 m. TGT sprendimai buvo priimti apylinkės teismų teisėjų drausmės bylose (2018 m. vienas sprendimas priimtas apygardos teismo teisėjo drausmės byloje, vienas – apylinkės teismo teisėjo drausmės byloje). 2020 m. liko neišnagrinti 2 TGT gauti prašymai dėl teisėjo garbės gynimo, kuriuos 2021 m. nagrinės naujos sudėties TGT.

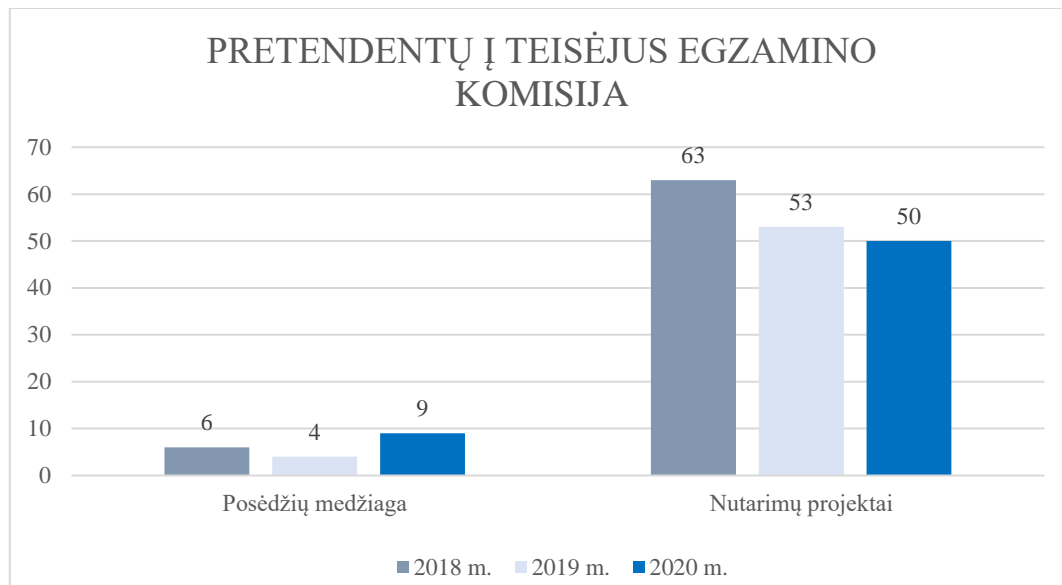
TGT pagal savo kompetenciją nenagrinėja asmenų skundų dėl teisėjų veiksmų, tačiau ir toliau juos gauna: 2020 m. buvo gauti 37 tokie skundai, 2019 m. – 25. Kiekvienam skundui NTA specialistai parengia atsakymą, kuriame trumpai paaiškinama TGT kompetencija.

Taip pat 2020 m. buvo išskirtiniai tuo, jog dėl COVID-19 pandemijos dalis TGT posėdžių vyko nuotoliniu būdu – vaizdo konferencijose. Toks pirmą kartą TGT veiklos istorijoje taikytas posėdžių organizavimo būdas buvo palankiai priimtas tiek TGT narių, tiek posėdžiuose dalyvavusių teisėjų. Manoma, kad ši praktika TGT veikloje prigis ir bus dažniau taikoma ateityje, kadangi organizuojant posėdžius nuotoliniu būdu atsiranda didesnė tikimybė surinkti TGT narių kvorumą, nariai lanksčiau prisiderina prie posėdžio laiko, posėdyje gali dalyvauti neišvykdami iš savo gyvenamosios ar darbo vietos. Šios aplinkybės sudaro galimybes drausmės bylas TGT išnagrinėti ir sprendimus jose priimti per trumpesnę laiką.

Pernai **Teisėjų etikos ir drausmės komisija (TEDK)** gavo **213** dokumentų (teikimų, pareiškimų, prašymų, skundų ir kt.), kurių turinį turėjo įvertinti įvairiais Teisėjų etikos kodekse reglamentuojamais teisėjo elgesio aspektais. TEDK posėdyje buvo nagrinėti **7 teikimai dėl drausmės bylų iškėlimo bei 1 prašymas dėl konsultacijos** suteikimo. **146 teikimai nebuvo nagrinėti** TEDK posėdyje (2019 m. – 183, 2018 m. – 191): pareiškėjams buvo pateikti motyvuoti atsakymai dėl atsisakymo nagrinėti teikimą. Nors atmestų prašymų skaičius mažėja, didžioji dalis gaunamų teikimų nėra nagrinėjami TEDK posėdžiuose, nes juose iš esmės prašoma revizuoti teismų sprendimus ar įvertinti teisėjo procesinius veiksmus teisėtumo ir pagrįstumo aspektais.

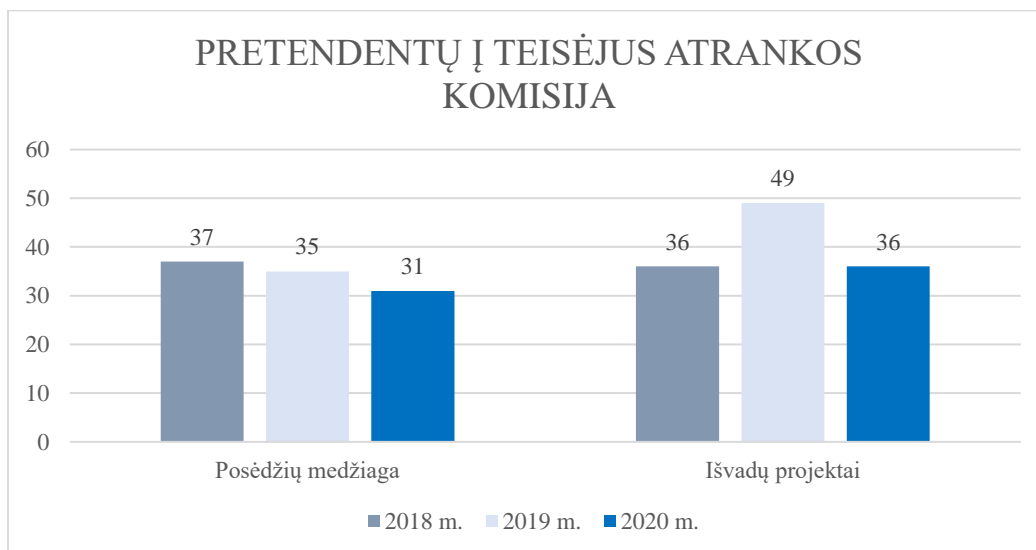
TEDK priėmė **7 sprendimus dėl teisėjų drausminės atsakomybės**, iš kurių 2 teisėjams buvo iškelta drausmės byla, 1 atveju – drausmės bylos svarstymo procedūra nutraukta nelikus drausmės atsakomybės subjekto, 4 atvejais – drausmės bylą iškelti atsisakyta nenustačius drausminės atsakomybės pagrindų požymių.

2020 m. NTA specialistai suorganizavo 9 **Pretendentų į teisėjus egzamino komisijos** posėdžius ir 5 egzaminus, surašė 5 posėdžių protokolus ir paruošė 50 nutarimų projektų (2019 m. – 4 protokolus ir 53 nutarimų projektus, 2018 m. – 6 posėdžių protokolus ir 63 nutarimų projektus).

Praeitais metais įvyko 5 (2019 m. – 4; 2018 m. – 5) pretendentų į teisėjus egzaminai. Pastebėta, kad kasmet mažėja asmenų, norinčių laikyti egzaminą, skaičius: praeitais metais į egzaminus buvo pakviesti 57 asmenys (2019 m. – 60, 2018 m. – 73), atvyko – 50 asmenų (2019 m. – 53, 2018 m. – 61 asmuo), o jį **išlaikė 16 asmenų** (2019 m. – 19, 2018 m. – 22).

Nors egzaminą kasmet laiko vis mažiau asmenų (tikėtina, kad 2020 m. egzaminą laikiusiųjų skaičiui įtakos turėjo COVID-19 situacija šalyje), išlaikymo statistika rodo, kad egzaminą laiko gerai jam pasirengę ir motyvuoti asmenys, kurie šį žinių patikrinimą **įveikia iš pirmo karto**.

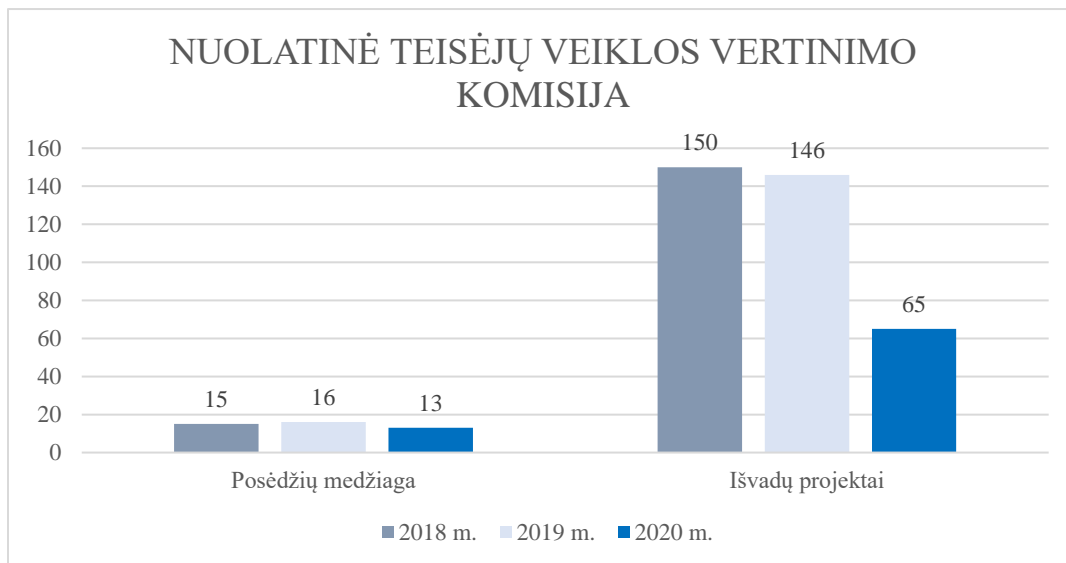
Pernai buvo surengtas 31 **Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos** posėdis (2019 m. – 35, 2018 m. – 37; 2020 m. dėl COVID-19 posėdžiai pradėti rengti nuotoliniu būdu) ir įvykdytos 36 atrankos (2019 m. – 49, 2018 m. – 37), iš jų 22 – į apylinkės teismų teisėjo pareigas (2019 m. – 22, 2018 m. – 7), 6 – į aukštesnės

pakopos teismų teisėjų pareigas (2019 m. – 6, 2018 m. – 8), 8 – į teismų pirmininkų ir jų pavaduotojų, skyriaus pirmininkų pareigas (2019 m. – 21, 2018 m. – 22).

Nors, lyginant su ankstesniais metais, įvykdytų atrankų skaičius ir paskirtų pirmosios instancijos teisėjų skaičius (2020 m. buvo paskirti 28 pirmosios instancijos teisėjai, 2019 m. – 47, 2018 m. – 17) sumažėjo, komisijos posėdžių skaičius išlieka panašus, o per metus tinkamiausiais pretendентаis į atitinkamas pareigas įvardijamų asmenų skaičius itin dinamiškai kinta: 2020 m. tinkamiausiais eiti tam tikras pareigas įvardyti 97, 2019 m. – net 166, 2018 m. – 101 pretendentas.

Pasikeitus Teismų įstatymui, **pirmą kartą:**

- **2 metams paskirtas pakaitinis teisėjas,**
- **įvykdyta atranka į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo pareigas.**

2020 m. NTA specialistai surengė 13 **Nuolatinės teisėjų veiklos vertinimo komisijos** posėdžių, kurių metu buvo įvertinta 65 teisėjų veikla (2019 m. – 146, 2018 m. – 150). Buvo atliktas 47 karjeros siekiančių teisėjų neeilinis veiklos vertinimas, likusių 18 teisėjų – periodinis veiklos vertinimas (2019 m. periodinių vertinimų – 123, neeilinių – 23; 2018 m. periodinių – 89, neeilinių – 61).

Praeitais metais nebuvo gauta kompetentingų subjektų teikimų dėl neeilinio teisėjų veiklos vertinimo, susijusio su teisėjo veiklos trūkumais (2019 m. taip pat nebuvo gauta, 2018 m. – 2 teikimai).

Bendra komisijos posėdžių trukmė buvo ilgesnė nei 48 val. Vieno teisėjo veiklos vertinimui (neįskaitant pasirengimo laiko) 2020 m., kaip 2019 ir 2018 m., vidutiniškai buvo skirta apie 20 min.

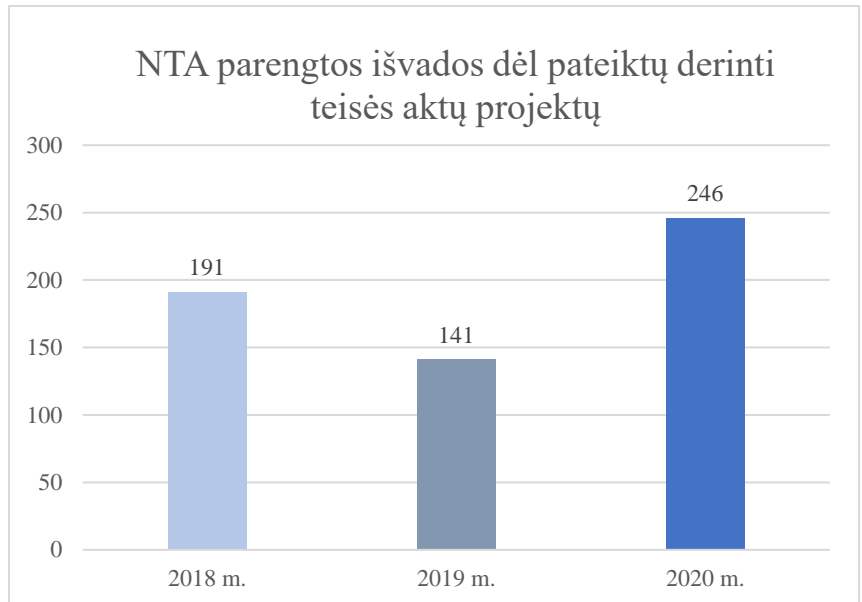
V SKYRIUS NTA INICIATYVOS IR ATSTOVAVIMAS TEISMAMS

2020 m. NTA atstovavo Teisėjų tarybos ir teismų interesams sprendžiant ir svarstant klausimus, susijusius su (NTA parengtų išvadų dėl pateiktų derinti teisės aktų projektų skaičiai atsispindi toliau esančiame grafike):

- 1) **siūlymu dėl nemokumo procesų inicijavimo laikino sustabdymo (moratoriumo),** siekiant maksimaliai sušvelninti galimas neigiamas pasekmes dėl COVID-19 sukeltos situacijos bei dėl priimtų

priemonių pandemijai suvaldyti;

- 2) **nuotolinio teismo proceso galimybių plėtros** nagrinėjant civilines ir administracines bylas, taip pat baudžiamajame ir administracinių nusižengimų teisenos procesuose **iniciatyvomis**;
- 3) **TT ir NTA savarankiško vaidmens** valstybės strateginio valdymo sistemoje **įtvirtinimu**;
- 4) **valstybės tarnautojų** pareigybių aprašymų metodikos ir jų veiklos vertinimo **pokyčiais**, siekiant vertinimą **adaptuoti prie teismų sistemos**;

- 5) **teismų funkcijų peržiūrėjimu**, siekiant atsisakyti teismams nebūdingų funkcijų ir mažinti teismuose gaunamų ginčų skaičių;
- 6) **efektyvesniu teismams tenkančio darbo krūvio paskirstymu** siekiant tikslinti teisingumo taisykles, taip pat sudaryti platesnes galimybes ginčus nagrinėti rašytinio proceso tvarka;
- 7) **teismų tinklo optimizavimu**;
- 8) **juridinio asmens e.buveinės** instituto **įtvirtinimu**;
- 9) **procesinių dokumentų teikimu** teismui ir siuntimu proceso šalims, **naudojantis el. priemonėmis** (LITEKO VEP posistemį laikant pagrindiniu dokumentų teikimo būdu);
- 10) administracinių nusižengimų **bylų perdavimu nagrinėti ne teismo tvarka**;
- 11) administracinių ginčų nagrinėjimo **nepriklausomose kolegialiose ikiteisminėse institucijose plėtra**;
- 12) **teisminės mediacijos administraciniuose ginčiuose įgyvendinimu**;
- 13) **pagalbos nukentėjusiems** nuo nusikalstamų veikų asmenims teikimo mechanizmo **tobulinimu**;
- 14) **apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje efektyvinimu**;
- 15) **vaiko teisių apsaugos klausimais**;
- 16) **nemokumo procesų teisme organizavimu** ir įstatymuose nustatytų duomenų apie juridinių asmenų nemokumo procesus teikimu į kompetentingų subjektų valdomas informacines sistemas;
- 17) asmenų **atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės institutu**;
- 18) **žalos**, padarytos neteisėtais pareigūnų veiksmais, nusikalstamais veiksmais, **kompensavimu**;
- 19) **Europos Sąjungos** valstybių narių **sprendimų** baudžiamosiose bylose, **Europos arešto orderio ir piniginių sankcijų tarpusavio pripažinimu ir vykdymu**;
- 20) **sveikatos sutrikdymo masto nustatymu** baudžiamajame procese;
- 21) **laikino sulaikymo instituto peržiūrėjimu**;
- 22) siūlymu **įtvirtinti asociacijų teisę atstovauti savo nariams**, ginti viešąjį interesą;
- 23) **siūlymu modifikuoti valstybės garantuojamai teisinei pagalbai skiriamų lėšų administravimą**;
- 24) **siūlymu atsisakyti neatlygintino duomenų teikimo** valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms atlikti;
- 25) **valstybės mobilizacijos operacijų valdymo procesais**;
- 26) **Europos prokuratūros veiklos procesų įgyvendinimu**;
- 27) **teisminės kontrolės stiprinimo** modelio **įteisinimu kriminalinės žvalgybos ir žvalgybos institucijų**

veikloje;

- 28) siūlymu taikyti bendrą teisėjų ir prokurorų egzaminą;
- 29) užstato baudžiamajame procese instituto tobulinimu;
- 30) Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms dalyvių teisinio statuso nustatymo reglamentavimu;
- 31) valstybės institucijų informacinių sistemų (beveik 30 įvairių informacinių sistemų yra susijusios su teismų veikla) nuostatų, kt. dokumentacijos suderinamumu su LITEKO veikimo principais ir galimomis teikti duomenų aibėmis, taip pat valstybės informacinių technologijų infrastruktūros konsolidavimu ir jos valdymo optimizavimu.

2020 m. NTA įvertinta ir tobulinta

- Atlikta galimo bylų sudėtingumo ir teisėjų darbo krūvio vertinimo modelio analizė.
- Apibendrinta bylų persikirstymo tarp teismo rūmų praktika ir inicijuotas galimų priemonių, sudarančių galimybę teismų vadovams lanksčiau vykdyti bylų persikirstymą ne tik tarp teismo rūmų, bet ir tos pačios pakopos teismų, svarstymas.
- Įvertintas išimtinės Vilniaus apygardos teismo kompetencijos (teisingumo) modifikavimo tikslingumas.
- Atlikti teismų taikomos teismo posėdžių organizavimo praktikos karantino metu apibendrinimai.
- Siekiant stiprinti teismų fizinę apsaugą, atlikta teismų bendradarbiavimo su viešąjį saugumą užtikrinančiomis institucijomis galimybių analizė, suorganizuotame vadovų susitikime aptarti tarpinstitucinio bendradarbiavimo susitarimo sudarymui reikšmingi aspektai.
- Atlikta užsienio šalių praktikos ir Lietuvos situacijos analizė dėl galimybės kitoms teisėsaugos institucijoms naudotis teismo patalpomis.
- Bendradarbiaujant su Teismo ekspertų veiklos koordinavimo taryba ir teismais, apibendrinti pasiūlymai ekspertinių tyrimų srityje.
- Rūpintasi teismo psichologų veikla, atlikti apibendrinimai ir teikti galimų metodinių priemonių parengimo siūlymai, pradėta teismų psichologų kuratorių veikla.
- Atlikta analizė ir parengtos gaunamų neprocesinių prašymų ir skundų nagrinėjimo tvarkos teismuose rekomendacijos teismams.

VI SKYRIUS ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

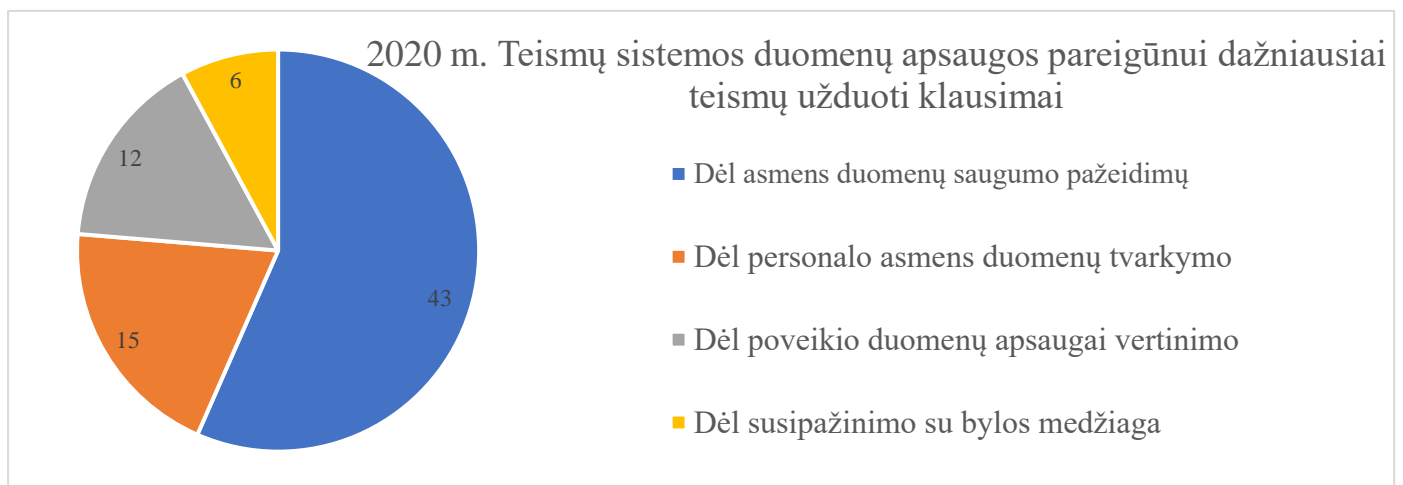
2020 m., kaip ir 2019 m., didelis dėmesys skirtas asmens duomenų apsaugos kultūros stiprinimui teismuose ir teismų sistemos darbuotojų, tvarkančių asmens duomenis, informuotumo didinimui asmens duomenų apsaugos srityje, siekiant užtikrinti, kad asmens duomenų tvarkymas atitiktų **Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR)** ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą ir apsaugą, reikalavimus.

Praeitais metais:

- Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai pateikti proceso įstatymų pakeitimų projektai, kuriuos asmens duomenų apsaugos reformos kontekste parengė Teisėjų tarybos sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė;

- Vilniaus apygardos administraciniame teisme ir Vilniaus miesto apylinkės teisme atlikti duomenų tvarkymo operacijos – **pokalbių telefonu įrašymo – poveikio duomenų apsaugai vertinimai**;
- patvirtinti Teismų procesinių sprendimų bei teisėjų drausmės bylose priimtų **sprendimų viešo skelbimo tvarkos pakeitimai**, tarp jų ir reagavimo į informaciją dėl galimai tinkamai nenuasmeninto teismo procesinio sprendimo proceso schema;
- suorganizuotas nuotolinis teismų darbuotojų, koordinuojančių asmens duomenų apsaugos klausimus teismuose, **susitikimas-diskusija „Asmens duomenų tvarkymas teismuose“**, kurio metu teismų sistemos duomenų apsaugos pareigūnas aptarė darbuotojų asmens duomenų tvarkymo aktualijas COVID-19 pandemijos metu, pasidalino išvalgomis dėl netinkamai nuasmenintų teismų procesinių sprendimų ir kitų asmens duomenų saugumo pažeidimų rizikų teismams tvarkant asmens duomenis ir kt.;
- **atliktas asmens duomenų tvarkymo teismuose ir NTA, įgyvendinant BDAR reikalavimus, vidaus auditas**;
- parengti ir teismų intranete paskelbti **atsakymai į teismų dažniausiai užduodamus klausimus** dėl asmens duomenų tvarkymo (BDAR taikymo ir įgyvendinimo kontekste);
- **COVID-19** pandemijos metu operatyviai pritaikyti atitinkami procesai ir procedūros organizuojant NTA darbuotojų darbą nuotoliniu būdu bei imantis kitų neatidėliotinų veiksmų NTA darbuotojų ir klientų saugumui užtikrinti.

Teismų sistemos duomenų apsaugos pareigūnas teikė konsultacijas teismų darbuotojams asmens duomenų tvarkymo klausimais: iš viso 2020 m. suteikė **124 konsultacijas**, iš jų – 89 telefonu, 35 – el. paštu (2019 m. suteikė **101 konsultaciją**, iš jų – 73 telefonu, 28 – el. paštu).

2020 metais teismų darbuotojams, tvarkantiems asmens duomenis, išlieka aktualūs **BDAR įgyvendinimo ir taikymo klausimai**, ypač dėl reagavimo į galimus asmens duomenų saugumo pažeidimus, pažeidimų tyrimo, vertinimo, dokumentavimo bei personalo asmens duomenų tvarkymo. Nemažai klausimų buvo sulaukta dėl poveikio duomenų apsaugai vertinimo, nes 2020 metais, kaip minėta, du teismai atliko duomenų tvarkymo operacijos – pokalbių telefonu įrašymo – poveikio duomenų apsaugai vertinimus.

VII SKYRIUS VISUOMENĖS INFORMAVIMAS

2020 m. NTA drauge su visų Lietuvos teismų atstovais ryšiams su žiniasklaida ir visuomene kokybiškai atliko teismų veiklos viešinimo darbus: nuolat informavo visuomenę apie teismų veiklą ir sprendimus, priimtus visuomenės susidomėjimo sulaukusiose bylose.

Komunikacijos veiklos buvo planuotos ir įgyvendintos atsižvelgiant į atliktų tyrimų rezultatus ir nusimatytus planus: 2016–2020 m. teismų komunikacijos strategiją, teismų komunikacijos audito rezultatus, žiniasklaidos monitoringo pusmečio rezultatus (2 apžvalgas), vidinės komunikacijos gaires.

Praeitais metais didžiausias iššūkis vykdant Lietuvos teismų komunikaciją buvo COVID-19 sąlygoti apribojimai, dėl kurių neįvyko dalis planuotų išorinės ir vidinės komunikacijos renginių, dalies renginių pobūdis ir eiga pasikeitė; žiniasklaidoje pasirodė dvigubai mažiau žinių, susijusių su teismais (inicijuotų ir neinicijuotų pačios teismų sistemos). Nepaisant to, kokybiškas visuomenės informavimas apie teismų veiklą ir visuomenę dominančius teisėjų sprendimus nesutriko, pvz., televizijos laidų su teisėjų komentarais skaičius išaugo daugiau kaip dvigubai, vyko ir žiniasklaidoje buvo viešinti nuotoliniai NTA ir teismų renginiai.

Svarbiausios 2020 m. NTA Komunikacijos skyriaus ir Lietuvos teismų veiklos:

- Lietuvos teismuose vystytas **savanorių tinklas**: savanorių pagalba teikta net **7** teismuose (2019 m. – 6), padėta daugiau kaip **500** asmenų (2019 m. – 4300), teismuose savanoriauta daugiau kaip **1500** val. (2019 m. – 2500), apmokyti **35** nauji savanoriai iš visos Lietuvos (2019 m. – 18); nors dėl pandemijos savanoriai turėjo mažiau galimybių suteikti pagalbą teismų lankytojams, pagal poreikį padėjo teismo darbuotojams, pvz., savanoriavo apeliacine tvarka nagrinėjamos Sausio 13-osios bylos posėdžiuose, vykusiųose ne teismo rūmų patalpose;
- minėdami Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną NTA ir visi teismai aktyviai dalyvavo **akcijoje „Keliu vėliavą“**;
- gegužės mėn. NTA dėl pasikeitusių darbo sąlygų teismuose sušvelninus karantiną **pateikė teismams bendravimo su žiniasklaida rekomendacijas** ir šia tema organizavo Teisėjų tarybos diskusiją su žurnalistais;
- birželio 1 d. Lietuvos teismai, sveikindami visus vaikus su **Tarptautine vaikų gynimo diena**, organizavo **virtualią vaikų piešinių parodą**, kurios autoriai buvo vaikai, kūrę piešinius tema **„Mano mama / tėtis / sesuo / brolis / močiutė / senelis dirba Teisme“**: gauti piešiniai buvo pristatyti Lietuvos teismų *Facebook* paskyroje bei teismų interneto svetainėse, visi autoriai buvo apdovanoti specialiais diplomais;
- liepos 11–12 d. vyko **„Open House“ renginiai**, kuriuose dalyvavo Lietuvos apeliacinis teismas: teismas buvo pažymėtas viename iš rengėjų sudarytų maršrutų, tačiau teismo pastate (kaip ir daugelyje kitų pastatų) dėl COVID-19 ribojimų apsilankyti nebuvo galima;
- spalio 23 d. Konstitucijos ir Europos teisės dienos proga organizuotą teisinių konsultacijų dieną **„Jūs klausiate – mes atsakome“** vienuolikos Lietuvos apylinkių teismų ir juose esančių rūmų teisėjų padėjėjai kartu su Lietuvos advokatais ir antstoliais nurodytais telefono numeriais Lietuvos

gyventojams suteikė **150 nuotolinių nemokamų teisinių konsultacijų** (2019 m. nemokamas teisinės konsultacijas teismuose gyvai suteikė 350 teisininkų, į konsultacijas atvyko apie 600 asmenų);

- gruodžio 15 d. – Teismų dieną – suorganizuotame virtualiame protmūšyje teismų istorijos ir veiklos temomis dalyvavo daugiau kaip **100 interesantų**, iš kurių net 25 geriausi buvo apdovanoti NTA prizais; protmūšio transliacija Lietuvos teismų tinkle *Facebook* paskyroje pasiekė beveik 4000 šio socialinio tinklo vartotojų auditoriją;
- per visus metus istorinę teismų ekspoziciją dėl COVID-19 apribojimų aplankė tik 2 ekskursijos, tačiau Lietuvos teismų tinkle *Facebook* inicijavus virtualius teismų istorijos faktų pristatymus buvo pasiekta **11 000 šio socialinio tinklo vartotojų auditorija** (2019 m. ekspoziciją gyvai aplankė 1200 interesantų, iš kurių 1000 – moksleiviai);
- pakeista ir **patvirtinta NTA interneto svetainės administravimo tvarka.**

2020 m. teismų komunikacijos skaičiai

- **152 kartai per dieną, 55353 per metus** – žiniasklaidos monitoringo žinučių peržiūra – (2019 m. – 295 per dieną, 107 675 per metus, 2018 m. – 255 per dieną, 93 075 per metus)
- **412154** www.teismai.lt lankytojai (2019 m. – 272 853, 2018 m. – 224 433)
- **663** teisėjų komentarai žiniasklaidoje (2019 m. – 900, 2018 m. – 843)
- **28 radijo laidos su teisėjų komentarais** (2019 m. – 33, 2018 m. – 13)
- **172 TV laidos su teisėjų komentarais** (2019 m. – 80, 2018 m. – 72)
- **976 nauji sekėjai** Lietuvos teismų *Facebook* profilyje: sekėjų skaičius nuo 2020 m. pradžios iki pabaigos paaugo nuo 10 269 iki **11 245** (2019 m. pabaigoje buvo 10 212 sekėjų, 2018 m. – 9706)
- **114 NTA straipsnių ir pranešimų spaudai** (2019 m. – 210, 2018 m. – 374), 566 teismų straipsniai ir pranešimai spaudai (2019 m. – 616 pranešimų, 2018 m. – 638)
- **46 žurnale TEISMALIT pasirodę straipsniai: 37** iš jų buvo perpublikuoti (kiti dar planuojami publikuoti) naujienų portale www.delfi.lt (2019 m. – 37 straipsniai), portalo skaitytojai įvairiais kanalais (socialiniais tinklais, el. paštu, kopijuojant straipsnio nuorodą) nuorodomis **pasidalino 3063 kartus**
- **287** interneto svetainėje www.teismai.lt per praėjusius metus paskelbti įrašai (2019 m. – 450)

VIII SKYRIUS TEISMŲ APRŪPINIMAS

COVID-19 pandemija ir įvesti karantino apribojimai apsunkino teismų aprūpinimo darbus. Daugelio teismų pastatų remonto darbų suplanuotais terminais pabaigti nepavyko: remonto darbų rangovai neteko daug darbo jėgos, nes žymi dalis iš trečiųjų šalių pasitelktų darbuotojų išvyko į savo šalis, o dalis darbuotojų buvo išleisti į prastovas. Kai kurių prekių pristatymai žymiai vėlavo: NTA tiekėjai negalėjo laiku vykdyti įsipareigojimų – išsitiesė didžiosios dalies tiekėjų įsipareigojimų vykdymo terminai, visoje Europoje sutriko prekių tiekimo grandinės, nes veiklą turėjo stabdyti didelė dalis gamintojų ir tiekėjų. Nepaisant to, NTA stengėsi greitai

reaguoti į besikeičiančią situaciją ir perskirstyti finansavimo srautus taip, kad teismų aprūpinimui skirtas finansavimas būtų tikslingai panaudotas – teismų veiklos sąlygos būtų nuolat gerinamos.

Atlikta:

- 8 teismų pastatų ir jų inžinerinių sistemų įvairios apimties remonto darbai skirtinguose teismuose ir teismo rūmuose;
- 1 teismo pastate įrengta gaisrinės signalizacijos sistema, 1 teismo pastatui parengtas gaisrinės signalizacijos sistemos įrengimo projektas, gautas statybos leidimas ir atliktas sistemos įrengimo darbų pirkimas;
- 1 teismo pastatui parengtas oro kondicionavimo sistemos įrengimo projektas ir atlikti pirmo etapo sistemos įrengimo darbai;
- 8 teismuose, būtiniausiose patalpose, papildomai įrengti oro kondicionieriai;
- 3 teismuose įrengti neįgaliųjų keltuvai, užtikrinantys geresnį teismo paslaugų prieinamumą žmonėms, turintiems judėjimo negalią;
- 5 teismų pastatuose suremontuoti ir neįgaliųjų poreikiams pritaikyti sanitariniai mazgai.

Kasdieniams teismų poreikiams nupirka:

- 38 723 pak. kopijavimo popieriaus;
- 550 000 vokų;
- 155 000 bylų viršelių;
- 30 teisėjų ženklų;
- 150 individualiai pasiūtų teisėjų mantijų;
- 26 vnt. LED televizorių nuotoliniams teismo posėdžiams;
- 35 vnt. lipnių etikečių spausdintuvų pašto siuntoms;
- teismų nekilnojamojo turto ir civilinės atsakomybės draudimo paslaugos;
- teismų apsaugos sistemų techninės priežiūros ir aptarnavimo paslaugos.

COVID-19 pandemijai valdyti nupirka:

133 300 vnt. vienkartinių veido kaukių;
2 000 vnt. apsauginių veido skydų;
4760 litrų dezinfekcinio skysčio paviršiams;
4437 litrai dezinfekcinio skysčio rankoms;
69 vnt. termometrų kūno temperatūrai matuoti;
termovizorinė kamera (1 vnt.) kūno temperatūrai matuoti.

Iš valstybės rezervo papildomai gauta ir teismams perduota:

35 000 vnt. vienkartinių veido kaukių;
17 000 vnt. vienkartinių pirštinių;
165 vnt. FFP2 ir FFP3 respiratorių.

Penktus metus iš eilės tęstas **teismų tarnybinio transporto atnaujinimas** – 2020 m. buvo nupirkti ir teismams perduoti **6 nauji automobiliai**:

- Klaipėdos, Šiaulių, Telšių apylinkių teismams bei Regionų apygardos administraciniam teismui – po vieną naują mikroautobusą;
- Plungės ir Tauragės apylinkių teismams – po vieną naują lengvąjį automobilį.

Siekiant užtikrinti tinkamas kokybiškas teismo funkcijų vykdymo sąlygas bei teismo paslaugų teikimą teismo proceso dalyviams ir visuomenei, 2020 m. buvo tęsiamas **3 investicinių infrastruktūros projektų vykdymas**:

- Vilniaus mieste veikiančių teismų naujo pastato Šeimyniškių g. 28, Vilniuje, rangos darbų viešasis (tarptautinis) pirkimas buvo nutrauktas Vyriausybei neskyrus reikiamo finansavimo, tačiau priimti sprendimai šį projektą perduoti įgyvendinti VĮ Turto bankui; projektas buvo įtrauktas į Finansų ministerijos patvirtintą 10 metų prioritetinių valstybės projektų sąrašą;
- sėkmingai tęsti Tauragės apylinkės teismo Šilutės rūmų pastato rekonstravimo darbai (darbai nebaigti

dėl COVID-19);

- Vilniaus regiono apylinkės teismo Ukmergės rūmų naujo pastato statybos darbų rangos sutartis buvo nutraukta su sutartinių įsipareigojimų nebevykdančiu rangovu ir atliktas naujas rangos darbų pirkimas; dėl rangos sutarties nutraukimo statybos užbaigimas persikėlė į 2021 m., o teismo perkėlimas numatomas iki 2021 m. vidurio.

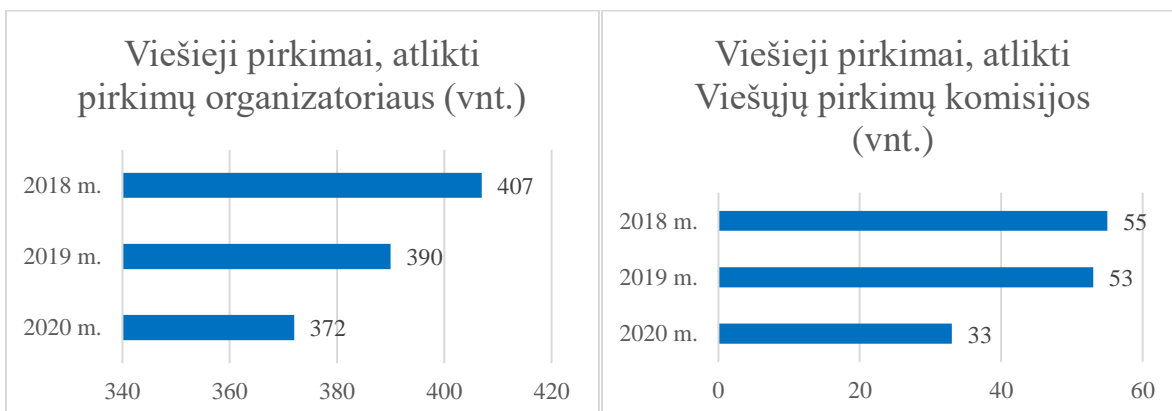
IX SKYRIUS VIEŠIEJI PIRKIMAI

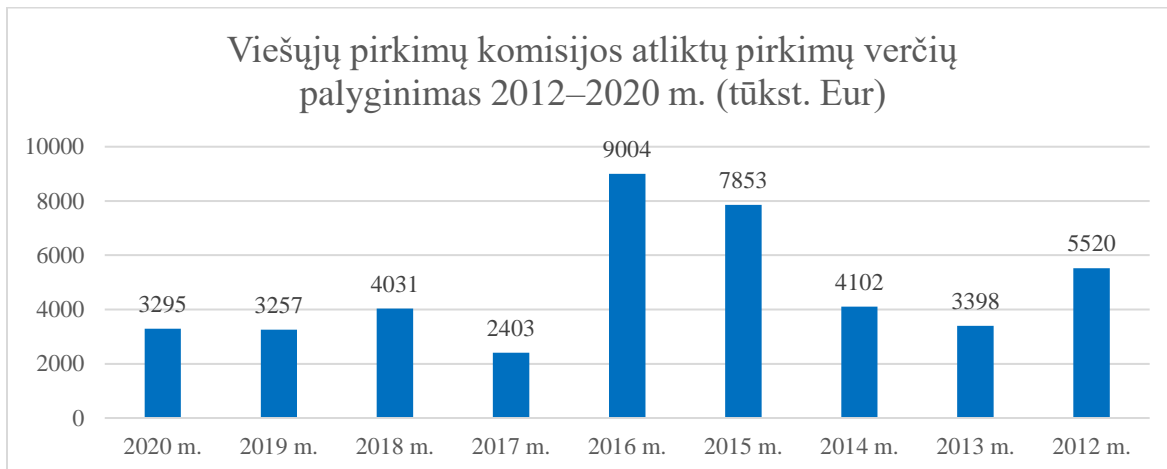
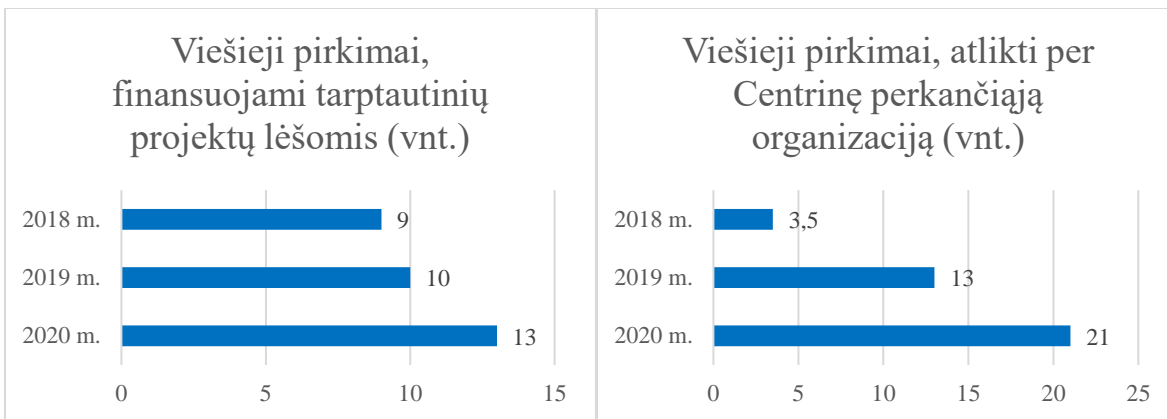
2020 m. NTA teismų poreikiams tenkinti pirko:

- teisėjų ir teismų darbuotojų mokymo paslaugas,
- automobilius,
- neeilinio ir eilinio visuotinių teisėjų susirinkimų organizavimo paslaugas,
- teismų patalpų remonto darbus,
- asmens apsaugos priemonės,
- LITEKO teismų statistikos posistemės sukūrimo paslaugas,
- LITEKO infrastruktūros valdymo ir virtualizacijos tarnybinių stočių komplektą,
- modernizuojamos LITEKO2 pritaikymo turimai duomenų mainų posistemai paslaugas,
- LITEKO2 pritaikymo LITEKO veikiančioms integracijoms bei naujų integracijų realizavimo LITEKO2 paslaugas,
- kompiuterius, internetines kameras ir kt.

Pastebėta, kad dėl koronaviruso atsirado neplanuotų pirkimų, kurie buvo skirti tiek apsaugos priemonių įsigijimui, tiek siekiant geresnių darbuotojų darbo nuotoliniu būdu sąlygų. Taip pat pasikeitė kai kurių planuotų pirkimų pobūdis (pvz., vietoje kontaktinių mokymų, konferencijų – nuotoliniai, įskaitant ir Visuotinį teisėjų susirinkimą).

Palyginti su 2019 m. duomenimis, Viešųjų pirkimų komisijos (ją sudaro NTA darbuotojai) vykdytų viešųjų pirkimų skaičius sumažėjo, tačiau jų vertė padidėjo. Pirkimų organizatorių (pavienių NTA darbuotojų) atliktų pirkimų skaičius nežymiai sumažėjo, tačiau padaugėjo pirkimų per Centrinę perkančiąją organizaciją (žr. toliau pateiktus duomenų grafikus).

X SKYRIUS TEISMŲ INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ PLĖTRA

Siekiant užtikrinti nenutrūkstamą teismų veiklą **COVID-19 pandemijos metu sukurta ir palaikoma galimybė teismų darbuotojams dirbti su LITEKO nuotoliniu būdu.**

Siekiant užtikrinti nuotolinį teismų darbą įsigyta papildoma vaizdo konferencinė įranga (**5** stacionarūs ir **13** mobilių komplektų teismams, **5** mobilūs komplektai įkalinimo vietų įstaigoms) bei išplėstos sistemos ryšio galimybės. Buvo įsigyta **180** nuotolinio bendradarbiavimo įrankio ZOOM licencijų ir **418** kompiuterinių kamerų.

Kartu augo ir elektroninių teismų paslaugų naudotojų skaičius. 2020 m. portale e.teismas.lt užsiregistravo **17 777** nauji vartotojai (portalo vartotojų skaičiaus kitimas matomas toliau esančiame grafike).

2020 m. pabaigoje portalu e.teismas.lt naudojami:

- 2 071 advokatas,
- 1 062 advokato padėjėjai,
- 513 mediatorių,
- 19 267 asmenys, kurie juridinių asmenų paskyroje (iš viso sukurta 11414 juridinių asmenų prieigų) portale e.teismas.lt įtraukti kaip juridinių asmenų atstovai,
- 63 214 kitų fizinių asmenų.

2020 m. NTA ir toliau daug dėmesio skyrė LITEKO modernizavimui:

- atnaujintas IBM saugyklų, archyvavimo sprendimo palaikymas,
- atnaujinta virtualizacijos platformos infrastruktūra,
- užtikrintas archyvavimo sprendimo palaikymas,
- įsigytos integracijų sukūrimo paslaugos LITEKO2,
- derintos LITEKO integracijos su MVGDIS, TEISIS ir kt.,
- nuolatos atnaujinti LITEKO naudojami klasifikatoriai.

Tam, kad teismų infrastruktūros komponentai veiktų nuosekliai ir kasdien būtų profesionaliai prižiūrimi (palaikomi), įsigytos šios paslaugos bei technika:

- 22 nešiojamieji ir 191 stacionarusis kompiuteris teismams,
- 21 nespalvotas daugiafunkcis įrenginys teismams,
- 11 komutatorių teismams,
- LITEKO infrastruktūros valdymo ir virtualizacijos tarnybinių stočių komplektas,
- teismų infrastruktūros (techninės ir programinės įrangos, įskaitant jų sudedamąsias dalis) pogarantinės priežiūros paslaugos,
- tarnybinių stočių operatyvinės atminties plėtimas,
- LITEKO2 programinės įrangos licencijos ir jų palaikymas.

XI SKYRIUS VIDAUS AUDITAS

2020 m. teismų sistemos vidaus auditai parodė, kad siekiant efektyvios ir skaidrios teismų veiklos kasmet vis didesnis dėmesys yra skiriamas vidaus kontrolei. Koronavirusas nesutrukdė NTA Vidaus audito skyriui atlikti suplanuotų veiklų, tačiau keitėsi jų pobūdis: gyvą bendradarbiavimą bei ryšių palaikymą su teismų vadovais ir specialistais pakeitė bendravimas klausimynais, telefonu ar el. paštu.

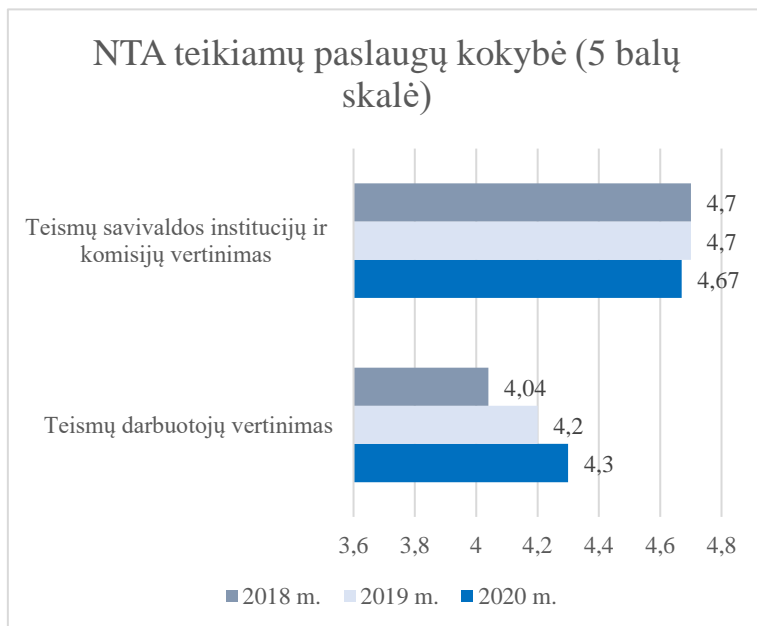
Audituotuose subjektuose vidaus kontrolė buvo įvertinta gerai, o Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme – labai gerai. Gerėjančias veiklos vertinimo tendencijas lėmė bendrų tikslų supratimas, skatinęs gerinti rizikos valdymo, kontrolės ir priežiūros veiksmingumą bei veiklos efektyvumą.

Praeitais metais NTA Vidaus audito skyriaus specialistai **atliko 7 vidaus auditus:**

- Kauno apylinkės teisme (veiklos ir valdymo);
- Šiaulių apylinkės teisme (veiklos ir valdymo);
- Marijampolės apylinkės teisme (raštinės veiklos darbo organizavimo efektyvumo);
- NTA ir teismuose (asmens duomenų tvarkymo įgyvendinant BDAR reikalavimus);
- NTA viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo vidaus kontrolės patikimumo, organizuotų pirkimų ir preliminarių sutarčių sudarymo naudingumo ir efektyvumo;
- Vilniaus regiono apylinkės teisme (vykdant STT rekomendacijas bei vertinant vidaus kontrolės sistemos veikimą skirstant bylas teisėjams);
- Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme (vykdant STT rekomendacijas bei vertinant vidaus kontrolės sistemos veikimą skirstant bylas teisėjams).

2020 metais atlikus planinius vidaus auditus, **pateiktos 28 rekomendacijos dėl audituotųjų veiklos**, vidaus kontrolės būklės, strateginių arba kitų veiklos planų, programų vykdymo, galimos arba nustatytos veiklos rizikos. Kiekvienai rekomendacijai, atsižvelgdami į jos svarbą, vidaus auditoriai nustatė reikšmingumo lygį. Atliekant bet kurios rūšies vidaus auditą, buvo vertinama organizacinė struktūra, pareigų atskyrimas, įgaliojimų suteikimas ir nustatytos įgaliojimų ribos, išteklių valdymas, turto apsauga, darbas su informacinėmis technologijomis ir kt.

XII SKYRIUS KOKYBĖS SIEKIS

Kaip ir kasmet, siekiant užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą teismams ir teismų savivaldos institucijoms bei komisijoms, NTA veikloje buvo naudojamos trys vadybos sistemos: **NTA kokybės vadybos sistema (KVS, atitinkanti ISO 9001:2015 standartą), klientų aptarnavimo standartas ir Bendrojo vertinimo modelis (BVM).** Teismų darbuotojų pasitenkinimo NTA teikiamomis paslaugomis apklausos duomenimis, **gerėja teismams teikiamų paslaugų kokybė**, o teismų savivaldos institucijų ir komisijų pasitenkinimas **NTA teikiamomis paslaugomis iš esmės išlieka stabilus.**

Per 2020 m.:

- 1) atlikti NTA **KVS vidaus ir išorės auditai**, pateiktos **9 veiklos tobulinimo rekomendacijos**;
- 2) parengti ir įgyvendinami **auditų rekomendacijų įgyvendinimo planai**;
- 3) **valdyti svarbūs pokyčiai, susiję su teisinio reguliavimo pasikeitimu**: pasikeitusi privačių interesų deklaravimo tvarka, Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų dėl valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų pasikeitimo įgyvendinimas ir kt;
- 4) **valdyti pokyčiai ir rizikos**, susijusios su NTA veikla ir paslaugų teikimu **ekstremalių situacijų ir karantino laikotarpiu**; įvertintos ir išnaudotos darbo nuotoliniu būdu organizavimo galimybės;
- 5) **parengta ir patvirtinta NTA vidaus kontrolės politika**, paremta NTA KVS;
- 6) įvertinta NTA teiktų paslaugų kokybė: NTA kaip institucija ir atskiri jos darbuotojai gavo **18 padėkų** (2019 m. – 12).

XIII SKYRIUS TARPTAUTINIAI PROJEKTAI

Praeitais metais buvo tęsiamas projekto *Teismų veiklos efektyvumo didinimas*, finansuojamo Europos Sąjungos fondų investicijų lėšomis, kurio **biudžetas siekia daugiau negu 2,5 mln. Eur**, įgyvendinimas.

2020 m. rezultatai:

- 1) vykdytas **LITEKO2 modernizavimas**:
 - užbaigtas LITEKO2 modernizavimo 1 iteracijos etapas, kurio metu sukurtas LITEKO2 neprocesinių dokumentų valdymo modulis (toliau – LITEKO2 DVS) ir pradėtas eksploatuoti gamybinėje aplinkoje;
 - liepos 20–29 d. įvykdyti **LITEKO2 DVS mokymai nuotoliniu būdu**, kurių metu apmokyta 290 LITEKO2 DVS naudotojų ir administratorių;
 - pradėtas **LITEKO2 antras iteracijos etapas**: parengta analizės dokumentacija, apimanti LITEKO 2 atnaujinimo po 2018 m. teismų reorganizavimo poreikius, proceso įvykių fiksavimo ir atvaizdavimo funkcionalumų praplėtimo poreikius, subprocesų administravimo įrankių funkcionalumų poreikius, darbalaukio funkcionalumų, susijusių su iteracijoje atliktais darbais, poreikius, pradėti projektavimo darbai;
 - įvykdytas bylų skirstymo modulio sukūrimo viešasis pirkimas, vykdomas 1 iteracijos analizės ir projektavimo etapas;
 - įvykdytas statistikos posistemio sukūrimo paslaugų viešasis pirkimas, vykdomas 1 iteracijos analizės etapas;
- 2) rugsėjo 17 d. suorganizuota **nuotolinė konferencija „Efektyvus teismų išteklių valdymas: XXI a. iššūkiai“**, į konferenciją susirinko **97 dalyviai**;
- 3) kovo mėn. apie Lietuvos teismų teikiamas el. paslaugas sukurtas projekto **viešinimo filmukas**, kuris matomas Lietuvos teismų *Youtube* kanale, tinklalapyje *teismai.lt*, NTA socialiniuose tinkluose *Facebook* ir *LinkedIn*.

Projekto *Teismų veiklos efektyvumo didinimas* tikslas – didinti teismų veiklos efektyvumą, sukurti pažangaus teismų išteklių valdymo ir bylų paskirstymo modelius bei atnaujinti bylų duomenų tvarkymo procesus ir perkelti juos į elektroninę erdvę.

2020 m. buvo tęsiamas Europos Komisijos finansuojamo projekto *Teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose plėtojimas* įgyvendinimas. Projektas įgyvendinamas su Latvijos Respublikos Nacionaline teismų administracija ir Kroatijos Respublikos teisingumo ministerija.

Projekto *Teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose plėtojimas* tikslas – skatinti teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose ir prisidėti prie veiksmingo ir nuoseklaus Europos Sąjungos abipusio pripažinimo priemonių taikymo baudžiamosiose bylose.

2020 m. rezultatai:

- 1) parengta studija „Bendrosios kompetencijos teismų praktikos apibendrinimas“;
- 2) gruodžio 11–12 d. organizuoti mokymai „Teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose plėtojimas“, į kuriuos susirinko 109 dalyviai.

Praeitais metais Lietuvos teismai pradėjo įgyvendinti **2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų programą *Teisingumas ir vidaus reikalai***, kuri orientuota į 5 strategines kryptis:

- teisėjų korpuso formavimo skaidrumo ir nepriklausomumo stiprinimą;
- teismo proceso vedimo kokybės gerinimą;
- aptarnavimo Lietuvos teismuose kokybės gerinimą;
- teismų infrastruktūros tobulinimą;
- saugumo Lietuvos teismuose didinimą.

Birželio 15 d. pradėtas įgyvendinti šios programos **projektas *Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose***, finansuojamas 2014–2021 metų Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo lėšomis, kurio **biudžetas siekia daugiau negu 6,7 mln. Eur**.

Projekto uždaviniai:

- 1) sukurti priemones teisėjų korpuso formavimo skaidrumui ir nepriklausomumui stiprinti bei didinti teismo proceso vedimo kokybę teismuose;
- 2) didinti teismų aptarnavimo kokybę ir teismų atstovų kompetencijas;
- 3) tobulinti teismų infrastruktūrą ir didinti saugumo lygį teismuose.

Projekto *Kokybės, paslaugų ir infrastruktūros tobulinimas Lietuvos teismuose* tikslas – sukurti efektyvesnę ir veiksmingesnę teisingumo sistemą.

2020 m. rezultatai:

- 1) parengta **trijų studijų parengimo viešojo pirkimo dokumentacija:**

- teisėjų atrankos ir vertinimo modelio sukūrimo paslaugų;
- teismo proceso vedimo tobulinimo paslaugų;
- kompetencijų stiprinimo efektyviam teismų išteklių valdymui paslaugų;

- 2) parengta teismų **savanorių tarnybos veiklos esamos situacijos analizės atlikimo viešojo pirkimo dokumentacija**; siekiant didinti teismų savanorių tarnybos matomumą, sukurtas teismų **savanorių tarnybos logotipas**, sukurti teismų savanorių tarnybos **skiriamieji ženklai**, įsigytas teismo savanorių **startinis paketas (atributika)**;

3) suorganizuoti **5 tarptautiniai nuotoliniai susitikimai su Norvegijos ekspertais** projektų veikloms aptarti;

4) kurtas **projekto viešinimo tinklalapis**;

5) pradėti **trijų teismų infrastruktūros modernizavimo darbai**, kuriamos ir pritaikomos teismų viešosios erdvės prie teismo lankytojų poreikių ir gerinamas fizinis saugumas teismuose.

Liepos 9 d. partnerio teisėmis pradėtas įgyvendinti **projektas Teisingumo grandinės darbo kokybės gerinimas ir kompetencijų stiprinimas, siekiant apsaugoti smurto šeimoje ir dėl lyties aukas**, finansuojamas 2014–2021 metų Norvegijos finansinio mechanizmo lėšomis, jo **biudžetas siekia apie 3,5 mln. Eur.**

2020 m. rezultatas – parengta teisinio reguliavimo smurto artimoje aplinkoje studijos parengimo paslaugų viešojo pirkimo dokumentacija.

Projekto *Teisingumo grandinės darbo kokybės gerinimas ir kompetencijų stiprinimas, siekiant apsaugoti smurto šeimoje ir dėl lyties aukas* tikslas – tobulinti smurto artimoje aplinkoje prevencinę politiką teismuose ir teisėsaugos institucijose, stiprinti kompetencijas ir tarpinstitucinį bei tarpvalstybinį bendradarbiavimą, siekiant veiksmingo funkcijų pasidalijimo ir siekiant užkirsti kelią smurtui artimoje aplinkoje.

2020 m. įgyvendinta **dvišalio bendradarbiavimo fondo veikla**: dvišaliams santykiams tarp Lietuvos ir Norvegijos stiprinti gruodžio 9 d. organizuotas internetinis seminaras anglų kalba *Supaprastinto baudžiamojo proceso organizavimas* (ang. *Simplified criminal procedures*), į kurį susirinko **80 dalyvių**.

XIV SKYRIUS MOKYMAI IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

Pernai mokymai ir tarptautinis bendradarbiavimas dėl COVID-19 buvo apriboti, perkelti į ateinančius metus arba virtualią erdvę. Nepaisant to, kvalifikaciją kėlė daugiau kaip pusė šalies teisėjų, vyko beveik tiek pat teismų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo renginių, kaip ir 2019 m.

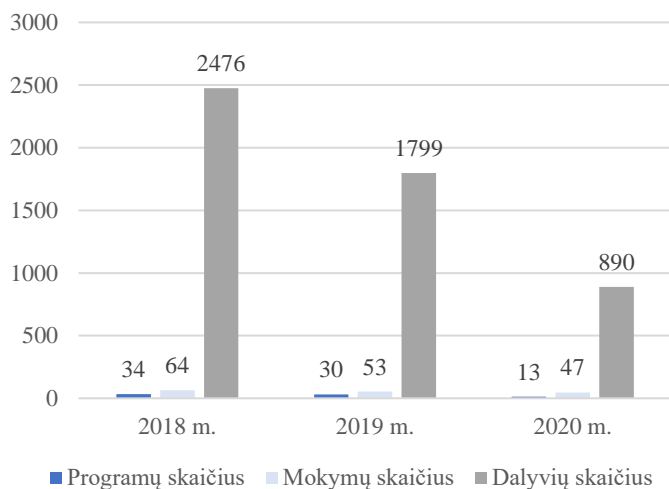
Teisėjų mokymai pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas

2020 m. teisėjams organizuoti 47 seminarai pagal 13 Teisėjų tarybos patvirtintų mokymo programų, seminaruose dalyvavo **890 teisėjų**. Šiuose renginiuose kvalifikaciją kėlė **61,4 proc. visų šalies teisėjų**. 2020 m. daugiau kaip **36 proc.** visų seminarų dėl COVID-19 vyko nuotoliniu būdu: vykdant nuotolinius mokymus NTA specialistai visus norinčius lektorius apmokė, kaip dirbti su turima mokymų platforma ZOOM.

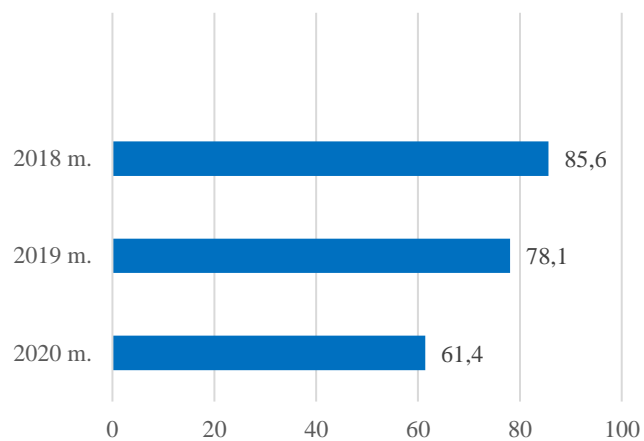
Patys populiariausi buvo bendrųjų gebėjimų mokymai – seminaras pagal Teisėjų bendrųjų gebėjimų mokymo programą „**Kritiniai pokalbiai, jų valdymas**“. Šis **seminaras vyko 3 kartus**. Į visus šios temos seminarus registravosi daugiausia dalyvių: 117, 132 ir 138 dalyviai (daugiausia iš visų seminarų, **7 dalyviai į 1 vietą**).

Seminarus teisėjams vedė 42 skirtingi lektoriai. Lektorių mokymų vedimas įvertintas 4,8 balo iš galimų 5. Bendrai NTA veikla organizuojant seminarus įvertinta 4,8 balo iš 5 galimų, o NTA Mokymų centro veikla – 4,9 balais iš 5 galimų.

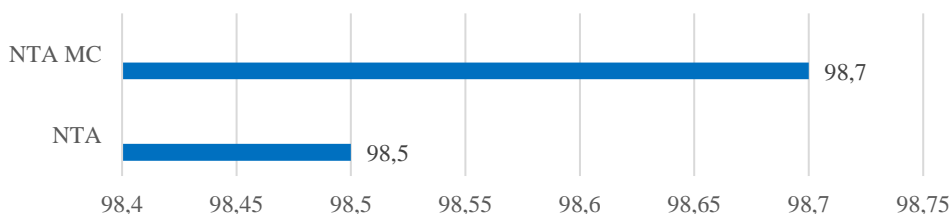
Teisėjų mokymų organizavimas pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas

Kvalifikaciją mokymuose pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas kėlusiu teisėjų dalis, proc.

Teiktų paslaugų organizuojant mokymus vertinimas, proc.

97,3 proc. apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad seminarai jiems buvo naudingi, o **94,6 proc.** respondentų mokymuose rekomenduotų sudalyvauti savo kolegoms.

66 teisėjai dalyvavo NTA bendradarbiavimo pagrindais organizuotuose mokymuose, kurie organizuoti kartu su:

- Lietuvos architektų rūmais;
- Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija;
- Teisėjų etikos ir drausmės komisija.

Tarptautiniai teisėjų mokymai

Lietuvos teisėjai kėlė kvalifikaciją **Europos teismo mokymų tinklo (EJTN)**, **Europos teisės akademijos (ERA)** bei kitų institucijų rengtuose tarptautiniuose mokymuose. Dėl COVID-19 pandemijos nemažai tarptautinių mokymų buvo atšaukta arba perkelta į 2021 m.

2020 m. teisėjai dalyvavo **49 tarptautiniuose mokymuose**. Šiuo laikotarpiu mokymuose dalyvavo **45 teisėjai**. Pagal EJTN programas mokymuose dalyvavo 26 teisėjai, organizuotuose ERA – 15 teisėjų, o kitų organizatorių mokymuose dalyvavo 4 teisėjai. 2020 m. Mainų programos renginiuose (stažuotės, kurios gali trukti nuo poros dienų iki 1 metų) dalyvavo 9 Lietuvos teisėjai.

Teismų darbuotojų mokymai

Nuo 2020 m. sausio 1 d. NTA organizuoja teismų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto, centralizuotą mokymą ir kvalifikacijos kėlimą, išskyrus įstatymuose numatytus atvejus.

Pernai iš viso buvo suorganizuoti **33 kvalifikacijos kėlimo renginiai**, kuriuose dalyvavo **627 dalyviai** – teismų darbuotojai. Iš jų 21 renginys – neformalusis suaugusiųjų švietimas (mokymai) ir 12 renginių – mokymasis iš kitų asmenų (darbiniai susitikimai / diskusijos, kuriais siekta pasidalinti gerosiomis praktikomis, aptarti probleminius klausimus ir pan.).

Kvalifikaciją kėlė:

- teismų kancleriai ir vidurinės grandies vadovai,
- posėdžių sekretoriai,
- teisėjų padėjėjai,
- už darbuotojų saugą atsakingi darbuotojai,
- už kokybės vadybą atsakingi darbuotojai,
- už asmens duomenų apsaugą atsakingi darbuotojai,
- finansininkai,
- IT specialistai,
- atstovai spaudai ir ryšiams su visuomene,
- lituanistai,
- psichologai,
- viešųjų pirkimų specialistai,
- savanoriai.

2020 m. suorganizuoti kvalifikacijos kėlimo renginiai:
nuotoliniu būdu – 25,
kontaktiniu būdu – 8.

Teismų darbuotojai taip pat buvo kviečiami dalyvauti teisėjams skirtuose mokymuose pagal Teisėjų tarybos patvirtintas mokymo programas. **Kartu su teisėjais mokymuose dalyvavo 209 teismų darbuotojai** (205 teisėjų padėjai, 4 psichologai).

Tarptautiniuose mokymuose **užsienyje dalyvavo 56 teismų darbuotojai**. Pagal EJTN programas mokymuose dalyvavo 31 teismų darbuotojas, ERA organizuotuose – 24 teismų darbuotojai, o kitų organizatorių mokymuose dalyvavo 1 teismų darbuotojas.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Atsižvelgiant į tai, kad 2020 m. dėl COVID-19 viruso plitimo Europoje ir visame pasaulyje buvo susiklosčiusi nepaprastoji padėtis ir daugelyje valstybių paskelbtas karantinas, NTA vaidmuo tarptautinio bendradarbiavimo srityje buvo apribotas. Dauguma tarptautinių renginių **buvo atšaukti arba vyko nuotoliniu būdu**. 2020 m. NTA:

- suorganizavo **2 nuotolines tarptautines konferencijas** „Mediacijos sėkmės istorija ir jos kaina“ ir „Pažeidžiamos proceso dalyvių grupės teismuose: kaip atpažinti ir atliepti poreikius?“, kiekvienoje iš jų dalyvavo daugiau kaip 500 klausytojų;

- atstovai dalyvavo **nuotoliniame Baltijos forume**, kuriame buvo pasidalinta patirtimi apie teismų darbą po COVID-19 ir diskutuota tema „Bylos svoris kaip darbo krūvio subalansavimo priemonė: metodika, tikslai, rezultatai ir išmoktos pamokos“;
- atstovai aktyviai **dalyvavo Europos teismų tarybos tinklo ENCJ** bandomojo projekto „Sudėtingų bylų nagrinėjimo proceso tobulinimas“, ENCJ projekto „Teismų sistemos nepriklausomumas, atskaitomybė ir kokybė“, **Europos teisminio tinklo (EJN)** veiklose, Europos Tarybos susitikimuose ir ES *Justice Scoreboard* veikloje.

NTA 2021 M. VEIKLOS PRIORITETAI

1. Inicijuoti ilgalaikės teismų sistemos vystymosi vizijos sukūrimą.
2. Užtikrinti 2014–2021 metų Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų finansuojamos programos „Teisingumas ir vidaus reikalai“ projektų veiklų vykdymą.
3. Sudaryti teismų procesinių ir nep procesinių dokumentų valdymo per Lietuvos teismų informacinę sistemą LITEKO sąlygas.
4. Stiprinti antikorupcinę kultūrą teismų sistemoje.
5. Perdavus investicijų projektą „Vilniaus mieste veikiančių teismų pastato Vilniuje, Šeimyniškių g. 28, statyba“ VĮ Turto bankui, atstovauti teismų sistemai projekto įgyvendinimo procese.

Nacionalinės teismų administracijos direktorė

Natalija Kaminskiene